

KOMISSION TIEDONANTO
Horisontti Eurooppa -puiteohjelman ja EAKR-ohjelmien synergiat

(2022/C 421/03)

Sisällysluettelo

	Sivu
JOHDANTO	8
ERILAISET SYNERGIAT	9
1. Huippuosaamismerkki	9
2. Siirrot EAKR:stä Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan	14
3. Kumulatiivinen rahoitus	18
4. Eurooppalaiset kumppanuudet	23
5. Yhdistetty rahoitus (tiimiyttäminen)	32
6. Toimintaketjun alku- ja loppupään synergiat	33
LIITE 1	36
LIITE 2	39
LIITE 3	41

JOHDANTO

Yhteistyössä hallinnoitavia ja suoraan hallinnoitavia koheesiopolitiikan rahastoja kaudella 2021–2027 koskeva sääntelykehys antaa mahdollisuuden näiden kahden EU:n rahoitusmuodon synergioiden vahvistamiseen ⁽¹⁾.

Kyseeseen tulevia mekanismeja ovat huippuosaamismerkit, siirrot, kumulatiivinen rahoitus (jota voidaan käyttää myös Horisontti Eurooppa (HE) -puiteohjelmasta yhteisrahoitettavien ja institutionaalisten eurooppalaisten kumppanuuksien tukemiseen) ja tiimiyyttämistoimien tukeminen. Tämä ohjeasiakirja kattaa nämä mekanismit ja toimintaketjun alku- ja loppupään synergiat.

Asiakirjan tarkoituksena on esitellä uusia mahdollisuuksia, joita koheesiopolitiikan ohjelmien hallintoviranomaisille, kansallisten Horisontti Eurooppa -yhteyspisteiden ja Horisontti Eurooppa -hankkeiden vetäjille / hanketta ehdottaneille tahoille on tarjolla. Asiakirjan tarkoituksena on myös helpottaa edellisessä kappaleessa mainittujen mekanismien käyttöä. Siinä keskitytään Horisontti Eurooppa -ohjelman ja Euroopan aluekehitysrahaston, jäljempänä 'EAKR', ohjelmien synergioihin ⁽²⁾.

Syngergioiden toiminnallinen ulottuvuus, jonka osalta kautta 2021–2027 koskevassa lainsäädännössä on edistytty merkittävästi, on myös tärkeä ja täydentää strategista ulottuvuutta. Säännöllinen keskustelu synergioista koheesiopolitiikan ohjelmiin ja Horisontti Euroopan täytäntöönpanoon osallistuvien jäsenvaltioiden viranomaisten välillä auttaisi lisäämään tietoisuutta synergioiden tarjoamista mahdollisuuksista jäsenvaltioissa.

Strateginen konteksti EU:n tasolla

EU:n poliittisena painopisteenä on innovatiivisen, älykkään ja kestävä talouden muutoksen edistäminen ja huippuosaamisen tukeminen tutkimuksessa ja innovoinnissa (T&I), kuitenkin siten, että samalla kavennetaan sitkeästi vallitsevaa innovointikuilua (eroa jäsenvaltioiden yksityisen ja julkisen sektorin innovointivalmiuksien välillä). Horisontti Eurooppa ja EAKR ovat EU:n keskeisiä välineitä näiden toisiinsa liittyvien tavoitteiden saavuttamisessa.

Horisontti Eurooppa -ohjelmassa keskitytään tukemaan huippututkimusta ja -innovointia Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 179 artiklan mukaisesti. Koheesiopolitiikan tavoitteena on edistää ja tukea jäsenvaltioiden ja niiden alueiden yleistä yhdenmukaista kehitystä SEUT-sopimuksen 174 artiklan mukaisesti, erityisesti vähentämällä alueellisia eroja. Alla olevassa kaaviossa esitetään HE-ohjelmasta ja koheesiopolitiikan ohjelmista T&I-toimintaan annetun tuen tärkeimmät rakenteelliset osatekijät.

Horisontti Eurooppa

Koheesiopolitiikka (EAKR)

Koheesiopolitiikan ja HE-ohjelman lähentäminen onkin ollut komissiolle tärkeä painopiste viime vuosina, erityisesti kauteen 2021–2027 valmistauduttaessa. Tavoitteena on tehostaa molempien toimintapolitiikkojen vaikutusta luomalla keskinäistä täydentävyyttä erityisesti silloin, kun kyse on vähemmän kehittyneistä ja syrjäisistä alueista. Yhdenmukaisen lähestymistavan edistäminen ja synergioiden vahvistaminen näiden keskeisten EU:n välineiden (ja niiden pilarien ja toimintapolitiittisten tavoitteiden) välillä voi synnyttää uusia tilanteita, joissa kaikki osapuolet hyötyvät. Voidaan esimerkiksi edistää kestävä ja älykkäät alueellista talouskehitystä ja samalla kehittää EU:n innovaatioekosysteemiä kokonaisuutena ja parantaa sen kykyä vastata keskeisiin yhteiskunnallisiin haasteisiin sekä edistää keskeisten strategien arvoketjujen muodostumista.

⁽¹⁾ Sama koskee myös välillisesti hallinnoituja EU:n rahastoja.

⁽²⁾ Suoraan hallinnoituissa unionin ohjelmissa, kuten Horisontti Euroopassa, Digitaalinen Eurooppa -ohjelmassa ja Verkkojen Eurooppa -välineessä, on samankaltaisia säännöksiä synergioista yhteistyössä hallinnoitujen ohjelmien kanssa. Näin ollen tätä asiakirjaa voidaan osittain pitää ohjeena näiden suoraan hallinnoitujen unionin ohjelmien ja EAKR:n ohjelmien synergioiden toteuttamiselle. Tässä yhteydessä on kuitenkin otettava tarkasti huomioon kunkin sovellettavan oikeusperustan erityispiirteet ja kullekin ohjelmalle ominaiset politiikanäkökohdat.

Tämä lähestymistapa luo uusia mahdollisuuksia edistää innovointia kaikilla alueilla ja integroida vähemmän kehittyneet ja syrjäiset alueet paremmin eurooppalaiseen tutkimusalueeseen (ERA) ja Euroopan innovaatioekosysteemiin.

Komission tiedonanto uudesta eurooppalaisesta tutkimusalueesta tutkimusta ja innovointia varten ⁽³⁾ oli tärkeä askel eurooppalaisen tutkimusalueen luomisessa. Eurooppalaisen tutkimusalueen tavoitteena on saada aikaan huipputaiteita, tutkijoiden välistä rajat ylittävää yhteistyötä, kriittistä massaa strategisilla avainaloilla ja tutkijoiden siirtymismahdollisuuksia. Lopullisena tavoitteena on tutkimuksen ja innovoinnin avointen sisämarkkinoiden syntyminen. Tiedonannossa esiteltiin uuteen tulevaisuuteen suuntautuvaan suunnitelmaan kuuluu neljä kunnianhimoista toimintapolitiittista tavoitetta: asetetaan etusijalle investoinnit ja uudistukset, parannetaan mahdollisuuksia käyttää huipputaiteita ja vahvistetaan T&I-järjestelmiä kaikkialla EU:ssa, parannetaan uuden T&I:n siirtämistä yrityksiin ja syvennetään kansallisten toimintalinjojen integrointia.

Lisäksi komissio hyväksyi 16. heinäkuuta 2021 ehdotuksen neuvoston suositukseksi Euroopan tutkimus- ja innovaatio-sopimuksesta ⁽⁴⁾. Suosituksessa vahvistetaan useita eurooppalaista tutkimusalueen tukevan yhteisen toiminnan painopistealoja. Tähän sisältyy yhteistyö digitaalisen ja vihreän siirtymän haasteisiin vastaamiseksi (esimerkiksi toteutettaessa missioita ja eurooppalaisia kumppanuuksia Horisontti Eurooppa -ohjelman puitteissa).

Synergiat perustuvat siihen, että tutkimuksen ja innovoinnin kannalta merkityksellisten ohjelmien hallintoviranomaiset tuntevat toisensa ja ohjelmansa. Ne perustuvat myös siihen, että kansalliset tutkimus- ja innovointialan edustajat tuntevat HE-ohjelman painopisteet ja toimet (kuten uudet missiot ja kumppanuudet) ja alueelliset älykkään erikoistumisen painopisteet. Nämä painopisteet ja toimet ovat erinomainen lähtökohta täydentävyyden kehittämiseksi. Tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman ja koheesio-ohjelmien välillä synergioilla voidaan maksimoida tutkimukseen ja innovointiin tehtävien investointien määrä, laatu ja vaikutus, kun laaditaan toisiaan täydentäviä strategisia suunnitelmia ja käytetään eri rahoitusvirtoja (kunkin ohjelman/rahaston erityistavoitteiden mukaisesti).

Älykkään erikoistumisen strategiat (S3) ovat ratkaisevan tärkeitä synergioiden aikaansaamiseksi älykkäseen kasvuun liittyvien EU:n tason välineiden kanssa (erityisesti Horisontti Eurooppa -ohjelman kanssa). Alhaalta ylöspäin suuntautuvien S3-painopisteiden asettamisen pitäisi helpottaa kumppanien löytämistä muista jäsenvaltioista, jotta voidaan tehdä yhteistyötä toisiinsa liittyvien aiheiden ja arvoketjujen parissa.

EAKR:n osalta yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen ⁽⁵⁾ 11 artiklan 1 kohdan b alakohdan iii alakohdassa edellytetään, että jäsenvaltiot täsmentävät strategisissa kumppanuussopimuksissaan seuraavan: ”kumppanuussopimuksen kattamien rahastojen [...] ja muiden unionin välineiden [...] välinen täydentävyys ja synergiat sekä tarvittaessa Horisontti Eurooppa -ohjelmasta rahoitettavat hankkeet”. Vastaavasti kunkin koheesio-ohjelman osalta yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 22 artiklan 3 kohdan a alakohdan iii alakohdassa edellytetään tärkeimpiä haasteita koskevaa tiivistelmää, jossa otetaan huomioon ”investointitarpeet ja täydentävyys sekä synergiat muiden tukimuotojen kanssa”.

Synergiamekanismien käyttämisestä päättävät kaikissa tapauksissa hallintoviranomaiset.

ERILAISET SYNERGIAT

1. Huipputaiteimerkki

Huipputaiteimerkki on laatu-merkki, jonka komissio myöntää ehdotukselle, joka on jätetty EU:n jonkin välineen yhteydessä toteutetun kilpailun perustuvan ehdotuspyynnön johdosta ja jonka katsotaan täyttävän kyseisen EU:n välineen vähimmäislaatuvaatimukset, mutta jota ei voida rahoittaa budjettivarojen puutteen takia. Huipputaiteimerkki osoittaa, että hanke voisi olla hyvä ehdokas saamaan tukea muista EU:n tai kansallisista rahoituslähteistä.

Horisontti Eurooppa -ohjelmassa myönnettyllä huipputaiteimerkillä tunnustetaan ehdotuksen arvo, ja sillä autetaan muita rahoitusvälineitä hyödyntämään HE-arviointiprosessia. Merkki voidaan myöntää esimerkiksi HE-puiteohjelman Euroopan innovaationeuvoston (EIC) Accelerator-välineen (entinen pk-yritysväline), innovaationeuvoston Transition-välineen, Marie Skłodowska-Curie -toimien (MSCA), tiimiyyttämisen ja Euroopan tutkimusneuvoston (ERC) Proof of Concept -toimien puitteissa jätetyille ehdotuksille.

⁽³⁾ COM(2020) 628 final, 30. syyskuuta 2020.

⁽⁴⁾ COM(2021) 407 final.

⁽⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/1060, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa, oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljely-rahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä ja varainhoitosäännöistä sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista varainhoitosäännöistä (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 159).

Jäsenvaltioiden koheesiopolitiikasta vastaavat hallintoviranomaiset voivat noudattaa yksinkertaistettua valintamenettelyä päättäessään EAKR-ohjelmien huippuosaamismerkkin (*) saaneiden toimien rahoituksesta. Tällaisten toimien on täytettävä kolme kriteeriä:

- Ensinnäkin niiden on oltava ohjelman (ja ohjelman asianomaisten strategioiden) mukaisia, ja niillä on edistettävä vaikuttavasti ohjelman erityistavoitteiden saavuttamista.
- Toiseksi toimien, jotka sisältyvät mahdollistavan edellytyksen soveltamisalaan, on oltava yhdenmukaisia kyseisen mahdollistavan edellytyksen täyttämiseksi laadittujen vastaavien strategioiden ja suunnitteluasiakirjojen kanssa.
- Kolmanneksi niiden on kuuluttava asianomaisen rahaston soveltamisalaan ja ne on voitava sijoittaa johonkin tukitoimintatyyppiin (7).

Sovellettava lainsäädäntö	Yhteisiä säännöksiä koskeva asetus	2 artiklan 45 kohta ja 73 artiklan 4 kohta sekä johdanto-osan 61 kappale
	Horisontti Eurooppa	2 artiklan 23 kohta, 15 artiklan 2 kohta, 24 artiklan 4 kohta ja 48 artiklan 7 kohta
Asiaan liittyvä lainsäädäntö	Yleinen ryhmäpoikkeusasetus	25 a ja 25 b artikla (valtiontuki)

Toimintapoliittisia näkökohtia

Huippuosaamismerkki on laatumerkki, joka myönnetään Horisontti Eurooppa -ohjelman (EU:n T&I-rahoitusohjelma vuoteen 2027 asti) ja sitä edeltäneen Horisontti 2020 -ohjelman puitteissa jätetyille ehdotuksille. Huippuosaamismerkki todistaa, että nämä ehdotukset ovat huipputasoa, ja nostaa niiden profiilia lupaaviin T&I-hankkeisiin sijoittamisesta kiinnostuneiden mahdollisten rahoituselinten silmissä (nämä rahoituselimet voivat olla yksityisiä tai julkisia, kansallisia tai alueellisia, ja niihin lukeutuvat myös koheesiopolitiikan rahastojen hallintoviranomaiset). Huippuosaamismerkki auttaa siten löytämään vaihtoehtoisen rahoituksen näille ehdotuksille.

Rahoituselimet voivat myös hyödyntää HE:n vakiintunutta ja korkealaatuista arviointiprosessia edistääkseen aluekehitystä. Näin jäsenvaltiot ja alueet voivat määrittää sellaisten erinomaisten T&I-hanke-ehdotusten alueellisen jatkumon, jotka parantaisivat niiden T&I-tuloksia ja valmiuksia, ja hyötyä siitä.

Hankerahoituksen hakijat, jotka saavat Horisontti Eurooppa -ehdotuspyynnössä myönteisen arvion ja huippuosaamismerkkin, voivat hakea EAKR-rahoitusta, jos hanke on hankkeen vetäjän jäsenvaltion tai alueen koheesiopolitiikan ohjelmien painopisteiden mukainen.

Huippuosaamismerkki sisältää kaikki ehdotuksen perustiedot, joita rahoituselin tarvitsee, jotta se voi määrittää ehdotuksen ja ymmärtää sen keskeiset piirteet ja arvon (ehdotuksen nimi, viittaus ehdotuspyyntöön/aiheeseen sekä ehdotuksen tehneen oikeushenkilön nimi ja osoite). Merkki leimataan digitaalisesti petosten estämiseksi, samoin kuin hanke-ehdotus ja yhteenvetokertomus arvioinnista (tämä mainitaan asiakirjoissa). Lisäksi koheesio- ja uudistusasioista vastaavan komission jäsenen ja innovoinnista, tutkimuksesta, kulttuurista, koulutuksesta ja nuorisoasioista vastaavan komission jäsenen allekirjoitukset osoittavat, että he ovat poliittisesti sitoutuneet hankkimaan vaihtoehtoista rahoitusta näihin hankkeisiin.

Huippuosaamismerkki soveltuu erityisesti Horisontti Eurooppa -puiteohjelman niihin osa-alueisiin, joissa edunsaajia on yksi (kuten EIC Accelerator, EIC Transition, MSCA, ERC Proof of Concept ja tiimiäyttäminen). Vaikka tulevaisuudessa voitaisiin harkita myös useille tuensaajille myönnettäviä huippuosaamismerkkejä, tällä hetkellä tarkoituksena on myöntää huippuosaamismerkkejä ainoastaan yhden tuensaajan hankkeille HE:n ensimmäisessä vaiheessa. Tämä ehto on mainittava ehdotuspyynnössä. Osa-alueet, joilla huippuosaamismerkkejä voidaan myöntää, ilmoitetaan työohjelmassa.

(*) Tässä asiakirjassa keskitytään Horisontti Eurooppa -puiteohjelmassa myönnettäviin huippuosaamismerkkeihin, mutta mahdollisuus myöntää huippuosaamismerkkejä vahvistetaan myös EU:n monivuotisen rahoituskehityksen 14 muun ohjelman (Digitaalinen Eurooppa, sisämarkkinaohjelma, Life, Luova Eurooppa, Erasmus+, avaruusohjelma, Euroopan solidaarisuusjoukot, Verkkojen Eurooppa -väline, oikeusalan ohjelma, Kansalaisten, tasa-arvon, perusoikeuksien ja arvojen ohjelma, Euratom, turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto, yhdenmetyt rajaturvallisuuden rahasto ja sisäisen turvallisuuden rahasto) perussäädöksissä.

(7) Ks. yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 73 artiklan 2 kohdan a, b ja g alakohta ja 73 artiklan 4 kohta.

Komissio voi myöntää huippuosaamismerkkejä myös EU:n ulkopuolelta (erityisesti Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan assosioituneista maista) tuleville hanke-ehdotuksille, jotka voivat hyödyntää muita kuin koheesiopolitiikan rahoituslähteitä.

Huippuosaamismerkkin saaneiden hankkeiden rahoituksen tukeminen EAKR-ohjelmasta on vapaaehtoista riippuen hallintoviranomaisen päätöksestä ja itse ohjelmasta. Merkki ei näin ollen anna automaattista oikeutta saada vaihtoehtoista rahoitusta, vaan kyseessä on optio, jota jäsenvaltio tai alue voi päättää tutkia, mutta lopullisen päätöksen tekee asianomainen hallintoviranomainen.

Jotta vältettäisiin tuensaajien ja hallintoviranomaisten tarpeeton päällekkäinen työ niiden ehdottaessa, arvioidessa ja valitessa toimia EAKR:n tukea varten, on tehty seuraavia yksinkertaistuksia.

- Jäsenvaltiot, alueet ja tuensaajat voivat soveltaa Horisontti Eurooppa -puiteohjelman alueluokkia, enimmäismääriä ja tukikelpoisten kustannusten laskentamenetelmiä, jolloin niille on hyötyä EU:n sovellettavien valtioneuvoston päätösten yksinkertaistamisesta (yleinen ryhmäpoikkeusasetus).
- HE:n tekninen/sisällöllinen arviointi katsotaan päteväksi. Tämä tarkoittaa, että EAKR-ohjelman hallintoviranomaisen ei tarvitse tehdä uutta arviointia. Ennen kuin hallintoviranomaiset allekirjoittavat tukiedellytykset vahvistavan asiakirjan tuensaajien kanssa, niiden on kuitenkin tarkistettava, että kyseiset hankkeet täyttävät yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen ja EAKR:n erityisvaatimukset, joita HE-arviointi ei kata. Tämä johtuu siitä, että nämä hankkeet on valittava muodollisesti yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen mukaisesti eli niiden on täytettävä seuraavat edellytykset: erityinen tukikelpoisuus (vaikeuksissa olevat pk-yritykset), osallistuminen vaihtoehtoisten rahoitusohjelmien tavoitteiden saavuttamiseen, sovellettavat mahdollistavat edellytykset ja rahaston soveltamisala (ks. yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 73 artiklan 2 kohdan a, b ja g alakohdan).

Prosessin päävaiheet

<p>Valmistelu / ohjelmasuunnittelu</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Vuosittaisissa tai puolivuositaisissa HE-työohjelmissa määritetään ehdotuspyynnöt, joiden kohdalla huippuosaamismerkkejä voidaan myöntää. Näihin HE-työohjelmiin voi tutustua rahoitus- ja tarjousportaalissa, josta ne ovat ladattavissa. (https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/programmes/horizon) — Jäsenvaltioiden ja alueiden olisi ilmoitettava komissiolle, ovatko ne halukkaita sallimaan EAKR-ohjelmien tuen hankkeille, joilla on HE-huippuosaamismerkki. Jäsenvaltiot tai alueet voivat sisällyttää nämä tiedot kumppanuussopimuksen täydentävyyttä ja synergiaa käsittelevään osioon ja asianomaisen EAKR-ohjelman erityistavoitteen kuvaukseen. Hallintoviranomainen voi päättää tukea huippuosaamismerkkin saaneita hanke-ehdotuksia, vaikka niitä ei nimenomaisesti mainittaisi kumppanuussopimuksessa tai ohjelmassa. Hallintoviranomaisen on joka tapauksessa varmistettava, että valitut hankkeet ovat ohjelman mukaisia.
<p>Huippuosaamismerkkien myöntäminen komission toimesta</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Huippuosaamismerkki myönnetään tukikelpoisille ehdotuksille ja toimitetaan ehdokkaille yhdessä arvioinnin tuloksista kertovan kirjeen kanssa. HE-työohjelmissa kerrotaan tarkemmin huippuosaamismerkkin saamisen edellytyksistä ja prosessista.
<p>Tuen jakaminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Huippuosaamismerkkin haltija hakee suoraan kyseiseen EAKR-ohjelmaan. — Huippuosaamismerkkin saaneiden hankkeiden ei tarvitse käydä läpi tavanomaista EAKR-hankkeiden valintaprosessia. Niille on kuitenkin tehtävä vähintään yksinkertaistettu arviointi seurantakomitean hyväksymien valintaperusteiden mukaisesti (sovellettavien mahdollistavien edellytysten, rahaston soveltamisalan ja ohjelman tavoitteiden sekä sovellettavien EU:n valtioneuvoston päätösten noudattaminen). Tarkoituksena on varmistaa, että toimet täyttävät yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 73 artiklan 2 kohdan a, b ja g alakohdassa säädetyt vaatimukset, kuten yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 73 artiklan 4 kohdassa säädetään.

	<ul style="list-style-type: none"> — Huippuosaamismmerkin saaneiden hankkeiden arvioinnin EAKR:n rahoitusta varten olisi oltava yksinkertaistettu arviointi (vaatimustenmukaisuustarkastus), mutta kansalliset menettelyt voivat vaihdella. Hallintoviranomaiset voivat valita parhaaksi katsomansa vaihtoehdon, joka voi olla esimerkiksi avoimen ehdotuspyynnön julkaiseminen, ensin saapuneen hakemuksen valitseminen tai hankkeiden valitseminen suoraan, jos tällainen vaihtoehto on ohjelmassa mahdollinen. Valinnassa on kuitenkin noudatettava avoimuuden ja syrjimättömyyden periaatteita noudatetaan. — Koheesiopolitiikan tuen osalta hallintoviranomaiset voivat valintakriteerien avulla asettaa kynnyksarvoja, jotka ovat korkeammat kuin HE-rahoituksen edellyttämät vähimmäispisteet. — Huippuosaamismmerkin verkkosivuilla on useita esimerkkejä. (https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/funding/funding-opportunities/seal-excellence_en#how) — EAKR-ohjelmaa kehoitetaan ilmoittamaan alue- ja kaupunkipolitiikan pääosastolle (kyseeseen tulevalle maantieteelliselle yksikölle) ja huippuosaamismmerkin käytäntöyhteisölle (RTD-SEAL-OF-EXCELLENCE@ec.europa.eu) tuestaan huippuosaamismmerkin saaneille hankkeille.
<p>Täytäntöönpano, seuranta ja valvonta</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Tuensaajat panevat hankkeita täytäntöön koheesiopolitiikan sääntöjen ja menettelyjen mukaisesti. Huippuosaamismmerkin saaneita ehdotuksia yhteisrahoitetaan yhteisiä sääntöjä koskevan asetuksen ja EAKR:n erityissääntöjen mukaisesti. Kunhan ohjelman sääntöjä noudatetaan, hallintoviranomainen voi soveltaa tiettyjä HE-sääntöjen luokkia esimerkiksi alueluokkiin, enimmäismääriin ja tukikelpoisten kustannusten laskentamenetelmiin. Hallintoviranomaisen on ilmoitettava nämä seikat tukiedellytykset vahvistavassa asiakirjassa. — Hankkeen julkiseen kokonaisrahoitukseen sovellettava yhteisrahoitusosuus ei saa ylittää HE-ohjelmäsääntöjen mukaista rahoitusosuutta, jos tukea myönnetään ryhmäpoikkeusasetuksen 25 a tai 25 b artiklan mukaisena valtiontuekuna (ks. jäljempänä valtiontukea koskeva osio). — Seurantaan ja valvontaan sovelletaan samoja sääntöjä kuin muihin asianomaiseen EAKR-ohjelmaan kuuluviin toimiin. — Julkinen HE-tulostaulu sisältää koottuja tietoja huippuosaamismerkistä ja merkkiin liittyvän visualisoinnin maittain ja alueittain.

Tärkeää

Entä EU:n valtiontukisäännöt?

EAKR-ohjelmien rahoitukseen voidaan soveltaa EU:n valtiontukisääntöjä, jos tuensaajat ovat yrityksiä. Tällaisissa tapauksissa rahoituksen on sovellettavien EU:n valtiontukisääntöjen perusteella oltava sisämarkkinoille soveltuvaa. Huippuosaamismmerkin saaneiden hankkeiden osalta yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen⁽⁸⁾ 25 a ja 25 b artikla tarjoavat jäsenvaltioille mahdollisuuden varmistaa soveltuvuus sisämarkkinoille. Lisäksi ryhmäpoikkeusasetuksessa vahvistetaan useita yleisiä edellytyksiä, jotka kaikkien ryhmäpoikkeusasetuksen nojalla toteutettavien tukitoimenpiteiden on täytettävä niiden tavoitteesta riippumatta. Yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 25 a ja 25 b artiklassa vahvistettujen erityisedellytysten perusteella EAKR:n rahoitusta voidaan myöntää huippuosaamismmerkin saaneille hankkeille – samaa rahoitusosuutta ja HE-kustannusten tukikelpoisuutta soveltaen – ilman komissiolle tehtävää virallista ennakoilmoitusta ja ilman tarvetta suorittaa uusi tekninen arviointi. Tuen myöntävän viranomaisen on rahoitusta myöntäessään noudatettava sovellettavia yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen yleisiä ja erityisiä ehtoja. Alkuperäisen HE-hakemuksensa kriteerien lisäksi huippuosaamismmerkin haltijan on täytettävä hallintoviranomaisen vahvistamat huippuosaamismmerkin saaneisiin hankkeisiin sovellettavat valintaperusteet ja huolehdittava sovellettavien valtiontukisääntöjen noudattamisesta.

⁽⁸⁾ Komission asetus (EU) N:o 651/2014 annettu 17 päivänä kesäkuuta 2014, tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti (EUVL L 187, 26.6.2014, s. 1, sellaisena kuin se on muutettuna). Muutetun asetuksen konsolidoitu toisinto on saatavilla Euroopan komission verkkosivustolla ainoastaan tiedotustarkoituksiin: https://ec.europa.eu/competition-policy/state-aid/legislation/regulations_en

Miten voimme hallintoviranomaisena / toisena rahoituselimenä pysyä ajan tasalla huippuosaamismarkin saaneiden ehdotusten tukemiseen liittyvästä kehityksestä ja parhaista käytännöistä?

Erityinen huippuosaamismarkin käytäntöyhteisö antaa jatkossakin asiasta kiinnostuneille EAKR:n hallintoviranomaisille ja muille rahoituselimille mahdollisuuden vaihtaa parhaita käytäntöjä, jotka liittyvät huippuosaamismarkin saaneiden ehdotusten tukemiseen, pysyä ajan tasalla uusista muutoksista ja saada tietoa omalla alueella huippuosaamismarkin saaneista ehdotuksista (kuten ehdotusten lukumäärästä ja haetun rahoituksen määrästä). Tämä helpottaa vaihtoehtoisten rahoitusjärjestelyjen suunnittelua.

Miten voimme hallintoviranomaisena / toisena rahoituselimenä pysyä ajan tasalla huippuosaamismarkin maassamme/alueellamme saaneista ehdotuksista?

Huippuosaamismarkin haltijoita pyydetään antamaan suostumuksensa tiettyjen tietojen (esimerkiksi yhteystiedot, kuten yrityksen nimi, yrityksen osoite ja yhteyshenkilön sähköpostiosoite, tiivistelmä ehdotuksesta, pyydetyn taloudellisen tuen määrä ja käytetyt avainsanat) jakamiseen koheesiopolitiikasta vastaavien hallintoviranomaisten ja muiden sellaisten julkisten tai yksityisten tahojen kanssa, jotka saattavat olla kiinnostuneita yrityksen rahoittamisesta tai tukemisesta. Hallintoviranomaisilla on pääsy näihin tietoihin, ja ne voivat ottaa yhteyttä huippuosaamismarkin haltijaan. Huippuosaamismarkin verkkosivustolla on lisätietoja huippuosaamismarkin käytöstä ja linkkejä eri maiden hallintoviranomaisten yhteystietoihin.

Millä edellytyksillä hallintoviranomaiset voivat rahoittaa hankkeita, joille haettiin Horisontti Eurooppa -tukea mutta joita ei valittu HE-rahoituksen saajiksi ja jotka eivät saaneet huippuosaamismerkkiä?

Jotta koheesiopolitiikalla voidaan tukea hanketta, jolla ei ole huippuosaamismerkkiä, hankkeelle on tehtävä koheesiopolitiikan ohjelmassa edellytettävä täydellinen vakioarviointi (yksinkertaistettu arviointi koskee vain huippuosaamismarkin saaneita hankkeita ja Horisontti Eurooppa -puiteohjelmasta yhteisrahoitetun ohjelman puitteissa valittuja toimia).

Esimerkki

Horisontti Eurooppa -puiteohjelman EIC Accelerator -välineestä huippuosaamismarkin saanut hanke (Euroopan innovaationeuvoston työohjelma 2022, s. 74, mukaan lukien alaviitteet 63 ja 64):

Pk-yritys vastaa Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaa koskevaan ehdotuspyyntöön ja läpäisee Euroopan innovaationeuvoston vuotuisessa työohjelmassa vahvistetut valintalautakuntaa edeltävät arviointivaiheet ("GO"). Ehdotuksen korkeasta laadusta huolimatta Euroopan innovaationeuvoston valintalautakunta katsoo, että hanke-ehdotusta ei voida rahoittaa varojen puutteen vuoksi. Pk-yritys saa siis yleensä huippuosaamismarkin (lukuun ottamatta innovaationeuvoston työohjelmassa mainittuja erityistapauksia, kuten tapauksia, joissa pk-yritys ei suostu jakamaan ehdotustaan koskevia tietoja).

Huippuosaamismarkin saanut pk-yritys voi tämän jälkeen lähestyä muita rahoituselimiä, esimerkiksi koheesiopolitiikan ohjelmien hallintoviranomaisia. Hakijan ennakkoon antamalla luvalla komissio voi myös jakaa hyväksytystä hakemuksesta perustietoja, kuten yhteystietoja. Arvioinnin tulosten ja muiden arkaluonteisten tietojen toimittaminen kiinnostuneille rahoitusviranomaisille edellyttää erityisten salassapitosopimusten tekemistä. Lisäksi komissio voi hakijan suostumuksella jakaa tietoja muiden sellaisten tahojen kanssa, jotka voivat tukea pk-yritystä. Näitä ovat esimerkiksi Yritys-Eurooppa-verkosto, jäljempänä 'EEN'. EEN voi tarjota huippuosaamismarkin saaneille pk-yrityksille kahdenvälisiä tukipalveluja, joiden tarkoituksena on auttaa niitä etsimään mahdollisia vaihtoehtoisia rahoituslähteitä (mukaan lukien EAKR:n rahoittamat ohjelmat), ja avustaa niitä hakuprosessissa (mukaan lukien hanke-ehdotuksen mahdollinen mukauttaminen) sekä hakuprosesseihin ja esitystaitoihin liittyvien valmiuksien kehittämisessä. EEN voi myös suosittelaa pk-yritykselle muita, esimerkiksi sopivien liike- tai muiden kumppanien etsimiseen liittyviä tukipalveluja. EEN:n palvelut, jotka on räätälöity kunkin huippuosaamismarkin haltijan tarpeisiin, toteutetaan 3–5 päivän palvelukokonaisuuksina, jotka ovat maksuttomia kyseiselle pk-yritykselle.

Huippuosaamismarkin saaneiden hankkeiden tukemiseksi hallintoviranomaiset voivat päättää, että alueluokissa, enimmäismäärissä ja tukikelpoisten kustannusten laskentamenetelmissä noudatetaan HE-sääntöjä edellyttäen, että yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 25 a artiklan ja 1 luvun mukaiset valtioneuvoston soveltuvuutta koskevat edellytykset täyttyvät. Jos näin on, ne voivat soveltaa Horisontti Eurooppa -puiteohjelmassa vahvistettuja Accelerator-välinettä koskevia sääntöjä ("Accelerator-välineen tuesta myönnettävä avustus tai takaisinmaksettava ennakko-osuus saa olla enintään 70 prosenttia

valitun innovointitoimen tukikelpoisista kokonaiskustannuksista” – Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaa koskevan asetuksen 48 artiklan 9 kohta⁽⁹⁾). Lisäksi, kuten Horisontti Eurooppa -erityisohjelmassa (kohta 1.1.2) mainitaan, Accelerator-välineen puitteissa ”rahoitusmuotojen yhdistelmä ja rahoituksen määrä sovitetaan yrityksen tarpeisiin, kokoon ja vaiheeseen, teknologian tai innovoinnin luonteeseen ja innovaatiokierron pituuteen”⁽¹⁰⁾.

Jos työohjelmassa niin todetaan, HE EIC-huippuosaamismmerkin haltijat voivat osallistua Euroopan innovaationeuvoston liiketoiminnan nopeuttamispalvelujen järjestämiin yhteistyötahojen hakutapahtumiin, joiden tarkoituksena on koota yhteen EIC:n innovaattoriyhteisö, mukaan lukien huippuosaamismmerkin haltijat, sekä sijoittajat, kumppanit ja julkiset ostajat. Innovaationeuvoston liiketoiminnan nopeuttamispalvelut tarjoavat myös erilaisia valmennus- ja mentorointipalveluja. Lisäksi ne tarjoavat innovoijille pääsyn mahdollisten teollisuuden ja muiden kumppaneiden kansainvälisiin verkostoihin, joiden avulla innovoijat voivat täydentää arvoketjujaan, kehittää markkinamahdollisuuksia ja/tai löytää sijoittajia tai muita yksityisen tai yhteisörahoituksen lähteitä⁽¹¹⁾.

EIC Accelerator -välineen huippuosaamismmerkin saaneita ehdotuksia esitellään paitsi EAKR:n hallintoviranomaisille, myös yksityisen rahoituksen myöntäjille esimerkiksi huippuosaamismmerkin verkostojen ja yhteisöjen järjestämissä digitaalisissa myyntitapahtumissa ja yhteistyötahojen hakutapahtumissa sekä korostamalla huippuosaamismerkkiä InvestEU-portaalissa.

2. Siirrot EAKR:stä Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan

Yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 26 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat pyytää enintään viiden prosentin suuruista siirtoa yhteistyössä hallinnoitavista varoistaan mihin tahansa yhteen tai useampaan muuhun suoraan tai välillisesti hallinnoituun EU:n rahastoon tai välineeseen. Viiden prosentin rajaa sovelletaan tietyn rahaston alkuperäisiin kansallisiin määrärahoihin eikä tiettyyn ohjelmaan tai alueeseen/alueeluokkaan. Siirrettyjä varoja voidaan käyttää ainoastaan tuleviin talousarviositoumuksiin (eli seuraavina vuosina). Varat on käytettävä asianomaisen jäsenvaltion hyväksi⁽¹²⁾.

Siirrettyjä määriä ei oteta huomioon EAKR:n temaattisessa keskittämisessä.

Horisontti Eurooppa -puiteohjelmassa kaikilla osa-alueilla on mahdollisuus vastaanottaa yhteistyössä hallinnoituista ohjelmista siirrettyjä varoja.

Sovellettava lainsäädäntö	Yhteisiä säännöksiä koskeva asetukset	26 artikla (Määrärahojen siirrot) ja johdanto-osan 19 kappale
	Horisontti Eurooppa	15 artiklan 5 ja 6 kohta
Asiaan liittyvä lainsäädäntö	Yhteisiä säännöksiä koskeva asetukset	24 artikla (Ohjelmien muuttaminen)

Toimintapoliittisia näkökohtia

Hallintoviranomaiset voivat käyttää siirtoja mahdollistaakseen jäsenvaltioidensa/alueidensa Horisontti Eurooppa -puiteohjelman puitteissa tehtyjen huippuehdotusten osallistumisen ohjelmaan, jos varojen puute muutoin estää niiden valitsemisen HE-tuen saajiksi.

Siirrot voivat tuoda lisäarvoa, kun ne suunnataan tutkimus- ja innovointialueille, jotka on määritelty ensisijaisiksi kansallisissa ja/tai alueellisissa S3-strategioissa ja joilla on tyypillisesti selvästi liikaa hakijoita HE-ehdotuspyynnöissä. Lakisäätöisenä vaatimuksena ei kuitenkaan ole, että siirrettyjen varojen kattamat investoinnit vastaisivat älykkään erikoistumisen painopisteitä.

Siirrot tarjoavat mahdollisuuksia muun muassa

- vahvistaa sellaisten alueiden/jäsenvaltioiden tuensaajien osallistumista Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan, joiden osallistumis- ja menestymisaste ohjelmassa on perinteisesti ollut alhainen
- edistää hankkeita aloilla, jotka on määritetty ensisijaisiksi älykkään erikoistumisen puitteissa

⁽⁹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/695, annettu 28 päivänä huhtikuuta 2021, tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman ”Horisontti Eurooppa” perustamisesta, sen osallistumista ja tulosten levittämistä koskevien sääntöjen vahvistamisesta sekä asetusten (EU) N:o 1290/2013 ja (EU) N:o 1291/2013 kumoamisesta.

⁽¹⁰⁾ Neuvoston päätös (EU) 2021/764, annettu 10 päivänä toukokuuta 2021, tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman ”Horisontti Eurooppa” täytäntöönpanoa koskevan erityisohjelman perustamisesta ja päätöksen 2013/743/EU kumoamisesta.

⁽¹¹⁾ Euroopan innovaationeuvoston työohjelma 2022.

⁽¹²⁾ Siirrot ovat mahdollisia myös muihin suoraan hallinnoituihin ohjelmiin, ks. esimerkiksi digitaalialaan sovellettavan Verkkojen Eurooppa -välineestä annetun asetuksen 4 artiklan 14 kohta ja Digitaalinen Eurooppa -ohjelmaa koskevan asetuksen 9 artiklan 5 kohta.

- säilyttää kansallisella/alueellisella tasolla hallinnolliset valmiudet tutkimus- ja innovointihankkeiden valinnassa ja seurannassa, koska tätä ei tee hallintoviranomainen yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen sääntöjen mukaisesti vaan asianomainen virasto HE-sääntöjen mukaisesti (erityisesti silloin, kun ei ole riittävästi huippuhankkeita, joilla voitaisiin perustella täysimääräinen ehdotuspyyntö kansallisella/alueellisella tasolla yhteisiä säännöksiä koskevaan asetukseen perustuvan ohjelman puitteissa, kun näitä huippuehdotuksia on suuri määrä HE:n puitteissa tai kun yhteisiä säännöksiä koskevaan asetukseen perustuvan ohjelman hallintoviranomainen haluaa monipuolistaa tukimuotojaan).

Siirrot soveltuvat erityisesti osa-alueisiin, joilla tuensaajia on yksi. HE:n ensimmäisessä vaiheessa sallitaan siirto vain näille osa-alueille.

Siirretyt varat on käytettävä asianomaisen jäsenvaltion hyväksi. Jäsenvaltio voi rajata siirron alueellisen soveltamisalan tiettyyn alueeseen (eli siihen koheesiopoliitiikan ohjelmaan kuuluvaan alueeseen, jolta varat siirretään).

Siirtojen avulla jäsenvaltiot tai alueet, joiden HE-osallistumisaste on alhainen, voivat kehittää tutkimus- ja innovointivalmiuksiaan lisäämällä omien oikeushenkilöidensä osallistumista Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan. Tämä johtuu siitä, että siirto voi hyödyttää vain kyseisen jäsenvaltion tai alueen tuensaajia.

Siirto puiteohjelmaan voi myös tarjota oppimismahdollisuuksia hankkeiden vetäjille, kuten pk-yrityksille tai yliopistoille, koska jäsenvaltionsa tai alueensa puiteohjelmaan siirtämien lisävarojen ansiosta ne pääsevät mukaan HE-prosessiin. Hanke siirtyy avustusten valmisteluprosessiin, ja siihen sovelletaan kaikkia HE-sääntöjä, myös rahoitusosuuksia. Asianomainen komission virasto seuraa hanketta sen koko keston ajan.

Prosessin päävaiheet

<p>Valmistelu</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Siirrot on eriteltävä selkeästi kumppanuussopimuksessa (tai ohjelman muuttamista koskevassa pyynnössä, jos seurantakomitea on sellaisen hyväksynyt) ⁽¹³⁾. Jos siirtoja ei alun perin mainita kumppanuussopimuksessa, niitä voidaan kuitenkin pyytää milloin tahansa myöhemmin kyseisen yhteistyössä hallinnoitavan ohjelman (ja sen rahoitus-suunnitelman) muuttamista koskevalla pyynnöllä. — Ohjelman muuttamisen avulla tehtävät siirrot edellyttävät seurantakomitean ennakkohyväksyntää. Lisäksi ”kun siirtämistä koskeva pyyntö koskee ohjelman muuttamista, ainoastaan tulevien kalenterivuosien varoja voidaan siirtää”. Lisätietoja vaatimuksista on yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 24 ja 26 artiklassa. — Kun jäsenvaltio/hallintoviranomainen pyytää siirtoa, sen on selvitettävä, miten siirto hyödyttäisi siirtävää jäsenvaltiota tai (alueellisen ohjelman tapauksessa) tiettyjä alueita ja miten se edistäisi vastaanottavan välineen tavoitteiden saavuttamista. Täytäntöönpanon helpottamiseksi pyynnössä voidaan yksilöidä siirron kohteena oleva HE-osa-alue (esimerkiksi EIC Accelerator -väline). — Osa-alueen ja siirrettävän määrän määrittämiseksi komission yksiköt voivat esittää arvion kyseisellä kaudella todennäköisesti käytettävästä määrästä kyseisen jäsenvaltion/alueen valitulla osa-alueella aiemmin saamien tulosten perusteella.
<p>Pyyntöjen arviointi komission toimesta</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Komission on vastustettava pyyntöä siirtää määrärahoja, jos siirto vaarantaisi sen ohjelman tavoitteiden saavuttamisen, josta määrärahoja on tarkoitus siirtää. — Jos komissio hyväksyy siirron, se vahvistetaan virallisesti kumppanuussopimuksen tai ohjelman muuttamisen hyväksymistä koskevassa päätöksessä. — Siirtopyynnön hyväksymisen aikataulu esitetään tämän taulukon jäljessä.

⁽¹³⁾ Kumppanuussopimusmallin taulukossa 4.2 (yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen liite II), joka koskee siirtoja suoraan tai välillisesti hallinnoituihin välineisiin, pyydetään yksilöimään väline, johon EAKR:n määrärahat siirretään.

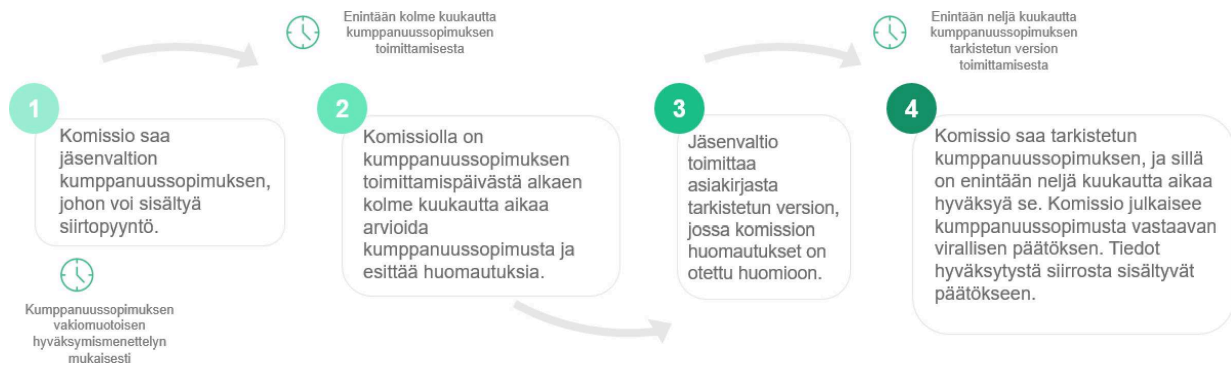
Tuen jakaminen	<ul style="list-style-type: none"> — Kun siirto on hyväksytty, se tulee Horisontti Eurooppa -puiteohjelman käyttöön seuraavana kalenterivuonna kyseisen vuoden ehdotuspyyntöjä varten. Sen jälkeen siirtoa voidaan käyttää kyseisen jäsenvaltion tai alueen hyväksi. Sillä voidaan tukea ehdotuksia, jotka sijaitsevat siirtävän alueen/maan alueella ja jotka riippumattomat asiantuntijat ovat arvioineet myönteisesti, mutta joita ei voitu hyväksyä varojen puutteen vuoksi. Siirto täydentää alkuperäisestä HE-talousarviosta myönnettyä tukea, ei korvaa sitä. — Hankkeet valitaan luettelosta, jossa ne on asetettu järjestykseen HE-arvioinnin tai erityisten sääntöjen perusteella (siirretyn määrän kansallista/alueellista erottelua noudattaen). EIC Accelerator -välineen osalta siirretyt määrärahat jaetaan määräaikaan mennessä saapuneiden hakemusten saapumisjärjestyksessä (valintaprosessit käynnistetään kolmen kuukauden välein), kunnes ne on käytetty loppuun. — HE-sääntöjä sovelletaan siirrettyihin määriin, joita koskevat samat hankkeen toteuttamisen edellytykset kuin mitä tahansa muita HE-hankkeita. — Alueen määrityksessä käytetään NUTS2-kooditasoa. Rahoitettuja hankkeita (analysoitu alueittain) koskevat tiedot ovat julkisesti saatavilla HE-tulostaulussa. Tulostaulusta käy ilmi, että hanketta tuettiin siirretyillä varoilla.
Täytäntöönpano, seuranta ja valvonta	<ul style="list-style-type: none"> — Siirron jälkeen täytäntöönpanosta (seuranta mukaan luettuna) vastaa yksinomaan komissio HE-sääntöjen mukaisesti, eivät enää yhteistyössä hallinnoitavien ohjelmien hallintoviranomaiset. Hallintoviranomaisilla on kuitenkin oma tehtävänsä takaisin koheesiopolitiikkaan tehtävien siirtojen ja ohjelman muuttamista koskevan hakemuksen kohdalla. — Siirrolla ei ole suoria seurauksia hankkeiden vetäjille tai tuensaajille, jotka noudattavat HE-sääntöjä ja -menettelyjä.

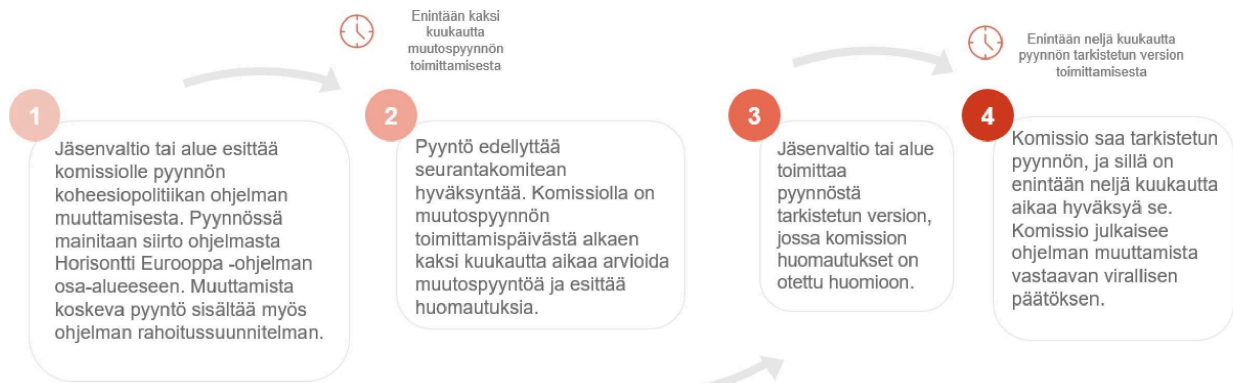
Siirtopyyntöjen aikataulu

Vaihe 1: Pyyntö siirtää varoja koheesiopolitiikan välineestä

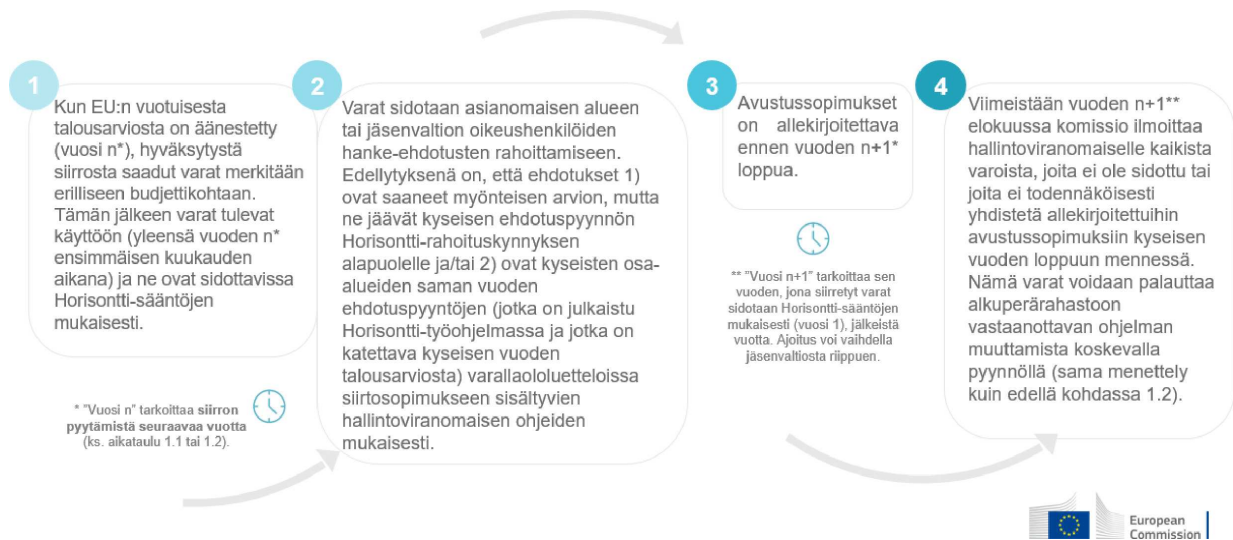
1.1 Siirtopyyntö kumppanuussopimuksen kautta

1.2 Ohjelman muuttamiseen sisältyvä siirtopyyntö

Vaihe 2: Siirrettyjen varojen käyttö Horisontti Eurooppa –puiteohjelmassa

Tärkeää

Voidaanko siirretyt varat siirtää takaisin niiden alkuperärahoitukseen?

Jos komissio ei ole tehnyt siirretyistä varoista oikeudellista sitoumusta Horisontti Eurooppa -puiteohjelmassa 31. elokuuta mennessä vuonna n + 1, vastaavat sitomattomat varat voidaan siirtää takaisin rahastoon, josta ne oli alun perin siirretty. Ne voidaan tämän jälkeen jäsenvaltion pyynnöstä kohdentaa uudelleen yhteen tai useampaan ohjelmaan (yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 26 artiklan 7 kohta, Horisontti Eurooppa -asetuksen 15 artiklan 6 kohta).

Siirtoon sovelletaan samaa menettelyä kuin silloin, kun kyse on ohjelman muuttamista koskevasta pyynnöstä (yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 24 artikla), ja pyyntö on toimitettava komissiolle vähintään neljä kuukautta ennen (taloudellisten) sitoumusten määräaika (eli vuoden n + 1 elokuun 31. päivään mennessä).

Takaisin siirretyt varat kohdennetaan tämän jälkeen uudelleen vastaanottaviin ohjelmiin, ja niihin sovelletaan yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen sääntöjä.

Jos komission on perittävä takaisin varoja HE-tuensaajilta, jotka ovat saaneet siirron EAKR:stä, palautetaanko nämä varat EAKR-ohjelmaan?

Ei. Määrärahoja ei palauteta alkuperäiseen budjettikohtaan (EAKR), vaan ne jäävät asianomaiseen ohjelmaan. Tässä nimenomaisessa tapauksessa ne jäisivät HE-ohjelmaan (johon ne oli siirretty EAKR:stä).

Esimerkki:

Jäsenvaltio päättää siirtää osan tietyn EAKR-ohjelman varoista tulevina kalenterivuosina Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan ⁽¹⁴⁾ muuttamalla ohjelmaa yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 24 artiklan mukaisesti.

Komissio katsoo, että siirto on perusteltu asianmukaisesti ja että se on sen ohjelman tavoitteiden mukainen, josta varat siirretään. Komissio hyväksyy ohjelman muuttamisen sen jälkeen, kun seurantakomitea on antanut hyväksyntänsä. Jäsenvaltiot ja komissio keskustelevat myös maantieteellisestä soveltamisalasta (joka määräytyy siirtävän ohjelman alueen mukaan), siirrettyjen varojen käyttötarkoituksesta Horisontti Eurooppa -puiteohjelmassa (HE-osa-alueen tasolla) ja määrästä, joka siirretään arvioidun ”hyödyntämisvalmiuden” perusteella (esimerkiksi käyttämällä olemassa olevia tilastoja osallistumisesta kyseisen maan/alueen vastaaviin ehdotuspyyntöihin).

Jäsenvaltio aikoo käyttää siirretyt varat pk-yritysten EIC Accelerator -välineen HE-ehdotuspyynnössä jättämien ehdotusten rahoittamiseen. Se aikoo tehdä tämän avustussopimuksilla, jotka on tehtävä viimeistään vuoden n+1 (eli vuotta, jona varat siirretään Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan, seuraavan vuoden) loppuun mennessä.

Varat käytetään rahoittamaan pk-yritysten EIC Accelerator -välineen puitteissa esittämiä ehdotuksia, jotka on arvioitu sen jälkeen, kun jäsenvaltio päätti siirtää rahat.

Kaikki siirtoon liittyvät hallinnolliset lisäkustannukset katetaan (tällä hetkellä) HE:stä. Arvio siitä, voidaanko tämä lähestymistapa säilyttää, tehdään osana ohjelman väliarviointia.

Jäsenvaltio voi pyytää siirtämään sitomattomat varat takaisin EAKR:ään viimeistään neljä kuukautta ennen vuoden n+1 loppua (eli 31. elokuuta mennessä). Se tekee niin pyytämällä niiden ohjelmien muuttamista, joihin nämä varat sisällytetään. Komission on hyväksyttävä pyyntö. Sitoumusten vapauttamista koskevaa sääntöä aletaan soveltaa siitä vuodesta alkaen, jona vastaavat talousarviositoumukset tehdään.

3. Kumulatiivinen rahoitus

Kumulatiivinen rahoitus tarkoittaa sitä, että toimi/hanke saa samaa kustannus-/menoerää varten tukea useammasta kuin yhdestä rahastosta, ohjelmasta tai välineestä (mukaan lukien sekä yhteistyössä että suoraan hallinnoitavat rahastot). Kuten muidenkin synergiamekanismien kohdalla, kumulatiivinen rahoitus ei ole automaattista. Se on pikemminkin vaihtoehto, jota koheesiopolitiikan hallintoviranomaiset ja suoraan hallinnoitujen EU-ohjelmien tuen myöntävä viranomainen voivat harkita. Kumulatiivista rahoitusta voidaan käyttää vain kaikkien osapuolten (eli hallintoviranomaisten ja suoraan hallinnoitavien EU-ohjelmien tuen myöntävän viranomaisen) suostumuksella.

Sovellettava lainsäädäntö	Yhteisiä säännöksiä koskeva asetus	63 artiklan 9 kohta
	Horisontti Eurooppa	15 artiklan 4 kohta
Asiaan liittyvä lainsäädäntö	Digitaalinen Eurooppa -ohjelma	23 artiklan 1 kohta ⁽¹⁾

⁽¹⁾ On huomattava, että Digitaalinen Eurooppa -ohjelmaa koskevan asetuksen 23 artiklan 1 kohta ja esimerkiksi Verkkojen Eurooppa 2 -välinettä koskevan asetuksen 19 artiklan 1 kohta sisältävät säännöksiä, jotka ovat samoja kuin Horisontti Eurooppa -asetuksen 15 artiklan 4 kohta. Tämä puolestaan mahdollistaa näiden ohjelmien välistä kumulatiivista rahoitusta koskevien täytäntöönpanojärjestelyjen yhdenmukaistamisen.

Toimintapoliittisia näkökohtia ja mahdollisia hyötyjä

Kumulatiivisen rahoituksen ansiosta on mahdollista jakaa toimen taloudellista taakkaa ja ratkaista esimerkiksi jonkin välineen alhaisemmista rahoitusosuuksista johtuvasta budjettivarojen puutteesta syntyvä ongelma, koska sen avulla jopa 100 prosenttia synergiahankkeesta voidaan rahoittaa EU:n talousarviosta, kunhan asiaankuuluvia valtiontukisääntöjä noudatetaan. Se mahdollistaa myös kansallisten rahoitusosuuksien täydentämisen erityisesti vähemmän kehittyneissä jäsenvaltioissa ja alueilla.

Kumulatiivisella rahoituksella voidaan myös yhdistää resursseja EU:n eri välineistä sekä suoran että yhteistyössä toteutettavan hallinnoinnin puitteissa, ja se mahdollistaa toimen rahoittamisen 100-prosenttisesti EU:n varoista. Kumulatiivinen rahoitus tarjoaa näin ollen mahdollisuuden vahvistaa HE-ehdotuspyyntöjen ja EAKR-ohjelmien (ja niihin liittyvien S3-ohjelmien) toisiaan täydentävien tutkimus- ja innovointiprioriteettien välisiä yhteyksiä.

⁽¹⁴⁾ Yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 26 artiklan 1 kohdassa säädetyissä rajoissa.

Prosessin päävaiheet

Valmistelu / ohjelmasuunnittelu

- Suoran ja yhteistyössä toteutettavan hallinnon välinen kumulatiivinen rahoitus on mahdollista toimen samojen menojen kohdalla edellyttäen, että toteutetaan erityisjärjestelyjä yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 63 artiklan 9 kohdan ja varainhoitoasetuksen 191 artiklan 3 kohdan noudattamisen varmistamiseksi. Ohjelmaviranomaisen olisi kiinnitettävä erityistä huomiota seuraavaan tulkintaan yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 63 artiklan 9 kohdasta ja varainhoitoasetuksen 191 artiklan 3 kohdasta ja toteutettava kumulatiivinen rahoitus seuraavien käytännön vaiheiden mukaisesti.
- Yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 63 artiklan 9 kohdan ensimmäisessä alakohdassa *kielletään yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen mukaisten menojen kaksinkertainen ilmoittaminen* ja todetaan, että sama menoerä voidaan korvata vain yhdestä unionin rahoitusvälineestä ja että samaan menoerään ei voi liittyä kaksinkertaista unionin rahoitusta. Tätä kaksinkertaisen ilmoittamisen kieltoa sovelletaan menoihin, jotka hallintoviranomainen on ilmoittanut komissiolle maksatushakemuksessa, eikä maksupyyntöön, jonka tietyn toimen tuensaaja on toimittanut kansallisille viranomaisille.
- Tämä säännös vastaa varainhoitoasetuksen 191 artiklan 3 kohtaa. Varainhoitoasetuksessa sallitaan kuitenkin EU:n talousarviosta myönnettävien avustusten myöntäminen kumulatiivisesti, jos perussäädökset sen sallivat. Monivuotisen rahoituskehityksen 2021–2027 osalta suurin osa perussäädöksistä, myös Horisontti Eurooppa -asetus, mahdollistaa avustusten myöntämisen kumulatiivisesti edellyttäen, että niillä korvataan enintään 100 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista.
- Hallintoviranomainen voi ilmoittaa koheesipolitiikan ohjelmassa aikomuksestaan sallia kumulatiivinen rahoitus ja määrittää alat, joilla tällaisesta rahoituksesta on hyötyä. Vaikka ohjelmassa ei viitattaisi tähän mekanismiin, kumulatiivista rahoitusta voidaan kuitenkin soveltaa, jos toimet ovat ohjelman painopisteiden mukaisia.
- Hallintoviranomaiset ja komission yksiköt / myöntävä viranomainen (kyseisen suoraan hallinnoidun EU-ohjelman osalta) voivat sen jälkeen sopia koordinoitujen ehdotuspyyntöjen käynnistämisestä.
Näiden ehdotuspyyntöjen olisi täytettävä seuraavat edellytykset:
  - Niitä koordinoidaan hallintoviranomaisten ja komission yksiköiden / tuen myöntävän viranomaisen välillä, ja ne olisi mahdollisuuksien mukaan käynnistettävä samanaikaisesti.
  - Niissä mainitaan, että jos hakija päättää osallistua molempien välineiden ehdotuspyyntöihin **ja** jos molemmat hakemukset hyväksytään, hanke voi saada kumulatiivista rahoitusta (eli tukea molemmista välineistä).
  - Niissä todetaan, että kunkin avustuksen osalta on noudatettava sovellettavia menettelyjä ja tukikelpoisuussääntöjä.
  - Niissä määritellään rahoitusosuudet ja edellytykset, joita sovelletaan seuraavissa kolmessa skenaariossa:
    - i) jos hakija päättää osallistua molempien välineiden ehdotuspyyntöihin ja molemmat hakemukset hyväksytään
    - ii) jos hakija päättää osallistua molempien välineiden ehdotuspyyntöihin mutta vain yksi hakemus hyväksytään
    - iii) jos hakija päättää osallistua vain yhtä näistä välineistä koskevaan ehdotuspyyntöön.

	<p>Lisäksi ehdotuspyynnöistä on käytävä ilmi seuraavat seikat:</p> <ul style="list-style-type: none"> — tukikelpoisuussäännöt (rahoituslähteestä riippuen voi olla, että huomioon on otettava kaksi erillistä tukikelpoisuussääntöjen kokonaisuutta), kustannusten tukikelpoisuusaika, hankkeen kesto, raportointijaksot, molempien avustusten hyväksymisen määräajat (asianomaisten hallintoviranomaisten ja suoraan hallinnoidun EU-ohjelman tuen myöntävän viranomaisen olisi koordinoitava määräaikoja etukäteen) — rahoitusosuudet, joita kyseisissä välineissä sovelletaan (vastaavien oikeudellisten sääntöjen mukaisesti); yhdistetyt rahoitusosuudet eivät saa ylittää 100:aa prosenttia tukikelpoisista kustannuksista, ja niiden on oltava valtiontukisääntöjen mukaisia — tiedot, jotka hakijoiden olisi esitettävä ehdotuksissaan (lisätietoja annetaan jäljempänä kohdassa ”Tuen jakaminen”).
Tuen jakaminen	<ul style="list-style-type: none"> — Ehdotuksiin olisi sisällytettävä kaikki osatekijät, joita hallintoviranomainen ja suoraan hallinnoidun EU-ohjelman tuen myöntävä viranomainen arvioivat valintamenettelyissään. — Ehdotukset valitaan ja arvioidaan erikseen kunkin ehdotuspyynnön osalta kunkin välineen mekanismien ja sääntöjen mukaisesti. — Valinta yhden ehdotuspyynnön perusteella ei ole tae valinnasta toisen ehdotuspyynnön perusteella. — Ehdotuksista on käytävä ilmi, osallistuuko hakija toisen välineen ehdotuspyyntöön. <p>Jos vastaus on ”kyllä”, rahoitusvälineiden tehokkaan koordinoinnin tarve tarkoittaa, että hakemuksessa on ilmoitettava myös, aikooko hakija jatkaa mahdollisesti yhteisrahoitettua hanketta, jos hankkeen valitsee i) ainoastaan hallintoviranomainen tai ii) ainoastaan tuen myöntävä viranomainen suoraan hallinnoidun EU-ohjelman puitteissa.</p> <ul style="list-style-type: none"> — Jos vain yksi hakemuksista hyväksytään, vastaava viranomainen (hallintoviranomainen tai suoraan hallinnoidun ohjelman tuen myöntävä viranomainen) tekee tuensaajan kanssa avustussopimuksen kyseisen rahaston/välineen sääntöjen mukaisesti. Jos sopimus esimerkiksi tehdään hallintoviranomaisen kanssa (koheesiopolitiikan ohjelmasta myönnettävää tukea varten), sovelletaan yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen sääntöjä ja EU:n valtiontukisääntöjä ja laaditaan tukiedellytykset vahvistava asiakirja. — Jos hakemus ja valinta tehdään molemmissa ehdotuspyynnöissä, tuensaajan olisi tehtävä kaksi erillistä avustussopimusta – hallintoviranomaisen kanssa niin kutsuttu tukiedellytykset vahvistava asiakirja ja lisäksi toinen sopimus suoraan hallinnoidun EU-ohjelman tuen myöntävän viranomaisen kanssa. Kussakin avustussopimuksessa olisi i) mainittava kyseisen rahaston/välineen sovellettavat säännöt ja ii) ilmoitettava yhteys toiseen avustukseen. Suoraan hallinnoidun EU-ohjelman mukainen avustussopimus merkitään tietolomakkeessa ”synergiatoimeksi” (joko avustuksen valmistelun tai muutoksen yhteydessä), ja vastaavat valinnaiset säännökset aktivoidaan. — Asianomaisten viranomaisten (hallintoviranomaisten ja suoraan hallinnoitavien ohjelmien tuen myöntävien viranomaisten) on varmistettava, että toimen tasolla sovellettavat yhdistetyt rahoitusosuudet eivät ylitä 100:aa prosenttia tukikelpoisista kustannuksista.

	<p>— Yhteistyössä toteutettavassa hallinnoinnissa toimen tasolla sovellettava rahoitusosuus ja asianomaisen painopisteen yhteisrahoitusosuus voivat erota toisistaan. Synergiatoimissa on otettava huomioon toimintalinjatason yhteisrahoitusosuus, mutta viime kädessä tukiedellytykset vahvistavassa asiakirjassa vahvistettua rahoitusosuutta toimen tasolla käytetään yhteensovittamiseen suoraan hallinnoidun ohjelman rahoitusosuuden kanssa ja sen varmistamiseen, että unionin talousarviosta katetaan enintään 100 prosenttia.</p>
<p>Täytäntöönpano, seuranta ja valvonta</p>	<p><i>Täytäntöönpano</i></p> <p>— Jotta unionin talousarviosta voitaisiin myöntää 100 prosentin rahoitus synergiatoimien tarkoituksen mukaisesti, komissiolle olisi toimitettava kyseisestä synergiահankkeesta vain yksi menoilmoitus. Yhteistyössä hallinnoitavan ohjelman viranomaisten olisi tehtävä tämä yksi ilmoitus komissiolle maksatushakemuksessa (ja sen olisi katettava tuensaajan hallintoviranomaiselle ilmoittamat tukikelpoiset kustannukset, jotka hallintoviranomainen lisäksi lisätiedoiksi tähän komissiolle toimitettavaan maksatushakemukseen). Näin yhteistyössä hallinnoitavien maksujen osalta ei rikota yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 63 artiklan 9 kohdan mukaista kieltoa, joka koskee menojen kaksinkertaista ilmoittamista komissiolle.</p> <p>— Sen vuoksi tuensaajan on ensiksi ilmoitettava hallintoviranomaiselle kaikki tukikelpoiset menot avustuksen ehtojen mukaisesti.</p> <p>— Hallintoviranomainen ilmoittaa tuensaajalle, kun menot sisällytetään komissiolle yhteistyössä hallinnoitavan ohjelman puitteissa toimitettavaan maksatushakemukseen. Tämä koskee kaikkia yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 91 artiklan mukaisesti toimitettavia maksatushakemuksia. EAKR-ohjelmien kohdalla jäsenvaltio voi toimittaa enintään kuusi maksatushakemusta kunkin ohjelman, rahaston ja tilivuoden osalta. Maksatushakemus voidaan vuosittain toimittaa aina seuraavien päivämäärien välisenä aikana: 28. helmikuuta, 31. toukokuuta, 31. heinäkuuta, 31. lokakuuta, 30. marraskuuta ja 31. joulukuuta.</p> <p>— Jäljennös tuensaajan hallintoviranomaiselle antamasta ilmoituksesta (sekä jäljennös tuensaajalle osoitetuista hallintoviranomaisen tiedoista, joissa vahvistetaan, että menot on sisällytetty komissiolle tehtyyn maksatushakemukseen) liitetään tämän jälkeen tositteena maksatushakemukseen, jonka tuensaaja on tehnyt eGrants-järjestelmässä.</p> <p>— Kustannuksia ei missään tapauksessa pitäisi sisällyttää ensin suoraan hallinnoitavan avustuksen piiriin kuuluvaan maksatushakemukseen, koska tällöin ne eivät olisi tukikelpoisia yhteistyössä hallinnoitavan tuen osalta.</p> <p>— Hallintoviranomaisen komissiolle toimittaman maksatushakemuksen osalta EAKR:n rahoitusosuus on yhteisrahoitusosuutta ja rahastoista myönnettävän tuen enimmäismäärää koskevien sääntöjen mukainen kunkin yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 112 artiklassa vahvistetun toimintalinjan osalta (yhteisrahoitus toimintalinjatasolla). Suoraan hallinnoidun ohjelman rahoitusosuutta ei lasketa mukaan tähän yhteisrahoitusosuuteen, vaan se esitetään kansallisena (julkisena) rahoitusosuutena.</p> <p>— On huomattava, että yhteistyössä hallinnoitavat maksatushakemukset tehdään toimintalinjatasolla eikä toimikohtaisesti. Hallintoviranomaisen olisi täsmennettävä kunkin maksatushakemuksen osalta kunkin toimintalinjan synergiահankkeisiin liittyvät määrät.</p>

- Kun hallintoviranomainen on sisällyttänyt menon komissiolle tehtyyn maksatushakemukseen, tuensaaja/koordinaattori lataa eGrants-järjestelmään jäljennöksen hallintoviranomaiselle toimitetusta ilmoituksesta (ja jäljennöksen hallintoviranomaisen tuensaa-jalle toimittamista tiedoista, joissa vahvistetaan menon sisällyttäminen komissiolle tehtyyn maksatushakemukseen) ja toimittaa tiedot yhteisrahoitusosuudesta, jota hallin-toviranomainen sovelsi/soveltaa toimen tasolla ja toimintalinjan tasolla. Samalla tuen-saaja/koordinaattori syöttää kaikki tiedot toimen toteuttamisesta suoraan hallinnoidun ohjelman sääntöjen mukaisesti (käyttäen EU:n avustusten sähköiseen hallintointiin tar-koitettua rahoitus- ja tarjousportaalia).
- Tämä tarkoittaa, että suora hallintoelin ei voi maksaa tuensaaajalle ennen kuin tämä jäl-jennös ilmoituksesta hallintoviranomaiselle on toimitettu, mikä tarkoittaa, että odotus-aika on enintään kaksi kuukautta.
- Kummallakin tuen myöntävällä viranomaisella olisi oltava riittävästi tietoa ja näyttöä muusta olemassa olevasta tai suunnitellusta EU:n rahoituksesta, jotta vältetään päälle-käinen rahoitus synergiatoimen koko elinkaaren ajan. Niin kauan kuin rahoitusosuudet rajoitetaan tiettyyn määrään tukikelpoisten kustannusten koordinoitujen prosentiosuu-den perusteella, EU:n yhteenlaskettu kokonaistuki ei ylitä kokonaiskustannuksia.
- Vastuu valtiontukisääntöjen noudattamisen varmistamisesta taataan.
- Tämän lähestymistavan täytäntöönpano ei edellytä ohjelmaviranomaisilta yhteistyöhön perustuvan hallinnonin puitteissa muita lisätoimenpiteitä kuin sen, että ne ilmoittavat tuensaaajalle päivämäärän, jona asianomainen meno ilmoitetaan komissiolle.

Seuranta

- EAKR:n raportoinnissa kumulatiivisen rahoituksen kohdalla ei poiketa säännöistä. Yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen liite VII on täytettävä, ja EAKR:n rahoitusosuudet on otettava huomioon.
- Yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen liitteen XXIII mukaisia maksatushakemuksia varten EAKR:n rahoitusosuudet on luokiteltava EU:n rahoitukseksi. Sen sijaan suoraan hallinnoitujen välineiden rahoitusosuudet on esitettävä välilehdellä ”julkinen” (kansalli-nen).
- Hallintoviranomainen ja suoran hallinnonin puitteissa tuen myöntävä viranomainen asettavat raportoinnin ja maksujen määräajat sovellettavien sääntöjen mukaisesti, jotta edellä kuvattu vaiheittainen lähestymistapa olisi mahdollinen (eli ensin ilmoitus hallin-toviranomaiselle (ja hallintoviranomaiselta komissiolle) ja sen jälkeen jäljennös ilmoi-tuksesta suoraan hallinnoidulle välineelle).
- Tuensaajien on noudatettava kaikkien asianomaisten välineiden/rahastojen täytäntöön-panoa, seuranta ja valvontaa koskevia sääntöjä. Jos suoraan hallinnoidun ohjelman/rahaston tuen myöntävä viranomainen edellyttää todistusta suoraan hallinnoitavan avustuksen taloutta koskevista selvityksistä, todistuksia antava tarkastaja voi käyttää tarkastustodistuksia myös yhteistyössä hallinnoitavien menojen yhteydessä (siltä osin kuin ne kattavat samat kustannukset ja samat tukikelpoisuusehdot).
- Hankkeille voidaan myöntää ennakorahoitusta tai ennakkomaksuja sovellettavien oikeudellisten sääntöjen ja ennalta sovitun rahoitusosuuden mukaisesti.

Tärkeää

Entä EU:n valtiontukisäännöt?

EU:n valtiontukisääntöjä sovelletaan hankkeen EAKR:n rahoittamaan osaan. Myös EU:n valtiontukisäännöissä vahvistetut julkisen rahoituksen yhdistämistä koskevat säännöt, joissa vahvistetaan hankkeelle/toimelle mahdollinen julkinen kokonaisrahoitus, on tarkistettava ja niitä on sovellettava asianmukaisesti.

Onko kansallisen rahoituselimen tai tuensaajien edelleen maksettava osa rahoituksesta kumulatiivisen rahoituksen yhteydessä?

Tämä riippuu molempien rahoituslähteiden hanketasolla vahvistetuista rahoitusosuuksista. EAKR:n tapauksessa sovelletaan valtiontukisääntöjä, joissa määritetään suurin sallittu rahoitusosuus toimen tasolla. Suurimman sallitun rahoitusosuuden noudattamisen varmistamiseksi on otettava huomioon kaikki julkinen rahoitus hanketasolla, mukaan lukien esimerkiksi EAKR:ltä ja Horisontti Eurooppa -puiteohjelmasta missä tahansa muodossa saatu tuki.

4. Eurooppalaiset kumppanuudet

EAKR:n käyttö kansallisena rahoitusosuutena yhteisrahoitettuihin ja institutionaalisiin eurooppalaisiin kumppanuuksiin

”Eurooppalaisella kumppanuudella” tarkoitetaan aloitetta, jossa EU ja yksityiset ja/tai julkiset kumppanit (kuten teollisuus, julkiset elimet tai säätiöt) sitoutuvat yhdessä tukemaan tutkimus- ja innovointitoimiin liittyvän ohjelman kehittämistä ja täytäntöönpanoa. Jokaista eurooppalaista kumppanuutta tukee strateginen tutkimus- ja innovointiohjelma, jonka kaikki kumppanit jakavat ja johon ne sitoutuvat. Tämä pitkän aikavälin visio muutetaan konkreettiseksi toimiksi vuotuisten työohjelmien avulla. Eurooppalaisten kumppanuuksien on ilmoitettava konkreettiset tavoitteensa ja päämääränsä sekä vastaavat keskeiset tulosindikaattorit.

Yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 73 artiklan 4 kohdan mukaisesti hallintoviranomaiset voivat päättää myöntävänsä suoraan tukea EAKR:stä toimille, jotka on valittu Horisontti Eurooppa -puiteohjelman yhteisrahoittaman ohjelman puitteissa (kuten yhteisrahoitetulle tai institutionaaliselle eurooppalaiselle kumppanuudelle).

Horisontti Eurooppa -asetuksen 15 artiklan 3 kohdassa todetaan, että EAKR:n yhteisrahoittamista ohjelmista⁽¹⁵⁾ myönnettävät rahoitusosuudet voidaan katsoa osallistuvan jäsenvaltion rahoitusosuudeksi yhteisrahoitettuun tai institutionaaliseen eurooppalaiseen kumppanuuteen edellyttäen, että yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen sääntöjä noudatetaan. Horisontti Eurooppa -ohjelmasta yhteisrahoitettuja ohjelmia toteuttavat elimet on määriteltävä kyseisen EAKR-ohjelman välittäviksi toimielimiksi (yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 71 artiklan 5 kohta). Tämä helpottaa HE:n, kyseisen EAKR-ohjelman ja kansallisen tuen koordinoitua ja synkronoitua. EAKR-ohjelmista voidaan kattaa (osittain) tällaisiin eurooppalaisiin kumppanuuksiin osallistumisen kansallinen rahoitusosuus. Kumppanuuteen osallistumista koskevan päätöksen on perustuttava valintaprosessiin, jossa on noudatettu koheesiopolitiikan sääntöjä.

Lisäksi hallintoviranomaiset voivat, samalla tavoin kuin huippuosaamismerkkin kyseessä ollessa, osallistua suoraan (ilman että tarvitaan kilpailuun perustuvaa ehdotuspyyntöä ja erillistä valintamenettelyä) sellaisten toimien rahoitukseen, jotka on valittu Horisontti Eurooppa -ohjelmasta yhteisrahoitetun ohjelman puitteissa yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 73 artiklan 4 kohdan mukaisesti. Kuten huippuosaamismerkkin tapauksessa, hallintoviranomaisten olisi kuitenkin tehtävä myös yksinkertaistettu arviointi ja tarkistettava, että hankkeet ovat yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 73 artiklan 2 kohdan a, b ja g alakohdan mukaisia. Tällaisten toimien on i) oltava ohjelman, myös ohjelman perustana olevien strategioiden, mukaisia ja niillä on edistettävä vaikuttavasti ohjelman erityistavoitteiden saavuttamista, ii) sisällyttävä mahdollistavan edellytyksen soveltamisalaan ja oltava yhdenmukaisia kyseisen mahdollistavan edellytyksen täyttämiseksi laadittujen vastaavien strategioiden ja suunnitteluasiakirjojen kanssa ja iii) kuuluttava asianomaisen rahaston soveltamisalaan ja oltava sijoitettavissa johonkin tukitoimittamiseen.

Hallintoviranomaiset voivat vastaavasti soveltaa näihin toimiin Horisontti Eurooppa -ohjelman puitteissa vahvistettuja alueluokkia, enimmäismääriä ja tukikelpoisten kustannusten laskentamenetelmiä.

Valtiontukisääntöjen noudattaminen voidaan varmistaa noudattamalla yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 25 c artiklan soveltuvuusedellytyksiä. Kyseinen artikla tarjoaa mahdollisuuden soveltaa Horisontti Eurooppa -puiteohjelman tukikelpoisia kustannuksia ja rahoitusosuuksia puiteohjelmasta yhteisrahoitetun ohjelman puitteissa valittuihin tutkimus- ja kehityshankkeisiin, jotka täyttävät tässä artikkelissa vahvistetut edellytykset.

Kun EAKR-ohjelman rahoitusosuuksia käytetään eurooppalaisiin kumppanuuksiin, on noudatettava yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 63 artiklan 9 kohdan sääntöjä, joissa kielletään menojen kaksinkertainen ilmoittaminen. Samoja kustannuksia ei saa ilmoittaa kahdesti komissiolle. Horisontti Eurooppa -asetuksen 15 artiklan 3 kohdan täytäntöönpanossa tulevat kyseeseen seuraavat kahdentyyppiset eurooppalaiset kumppanuudet.

⁽¹⁵⁾ Tässä ohjeasiakirjassa keskitytään HE:n ja EAKR-ohjelmien välisiin synergioihin, mutta vastaavaa logiikkaa sovelletaan muihin 15 artiklan 3 kohdassa lueteltuihin ohjelmiin.

Sovellettava lainsäädäntö	Yhteisiä säännöksiä koskeva asetus	63 artiklan 9 kohta, 71 artiklan 5 kohta ja 73 artiklan 4 kohta sekä johdanto-osan 61 kappale
	Horisontti Eurooppa	15 artiklan 3 kohta
Asiaan liittyvä lainsäädäntö	Yleinen ryhmäpoikkeusasetus	25 c ja 25 d artikla (valtiontuki)

Toimintapoliittisia näkökohtia ja mahdollisia hyötyjä

Eurooppalaisia kumppanuuksia perustetaan EU:n ensisijaisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Yhteistyöllä sekä julkisen että yksityisen sektorin kanssa voidaan vastata maailmanlaajuisiin haasteisiin, jotka edellyttävät kriittistä massaa ja pitkän aikavälin visiota, josta kumppanit sopivat ja johon ne sitoutuvat. Kumppanuuksissa käynnistetään yhteisiä ehdotuspyyntöjä ja toteutetaan erilaisia lisätoimia, joilla tuetaan tutkimus- ja innovointitulosten omaksumista ja käyttöönottoa yhteiskunnassa, markkinoilla ja sääntelyssä.

Eurooppalaiset kumppanuudet ovat keskeinen synergioita edistävä tekijä, koska niiden avulla voidaan yhdistää ja koordinoita EU:n ja jäsenvaltioiden eri välineistä, ohjelmista ja rahastoista saatavilla olevien varojen käyttöä. Ne auttavat myös vahvistamaan eurooppalaista tutkimusalueita edistämällä rajat ylittävää yhteistyötä, yhdenmukaistamalla tutkimus- ja innovointisuunnitelmia, parantamalla osaamista ja lisäämällä eurooppalaisten yritysten hyödyntämisvalmiutta. Eurooppalaisen kumppanuuden, johon osallistuu jäsenvaltioita, erityisenä tavoitteena on kansallisten tutkimusohjelmien tieteellinen, hallinnollinen ja taloudellinen yhdentymisen kumppanuuden erikoisalalla. Laajentumisen kohteena olevien jäsenvaltioiden osallistuminen EU:n tutkimus- ja innovointikumppanuuksiin oli aiemmin vähäistä kokemuksen puutteen tai kansainväliseen yhteistyöhön käytettävissä olevan rahoituksen puutteen vuoksi. Eurooppalaisilla kumppanuuksilla on tarkoitus edistää EU:n painopisteitä, joten on tärkeää vahvistaa aliedustettujen maiden osallistumista, lisätä täydentävyyttä kaikkialla EU:ssa ja jakaa kumppanuuksista saatavat hyödyt. Tämä on erityisen tärkeää, koska joitakin Horisontti Eurooppa -ohjelman painopisteitä edistetään vain eurooppalaisissa kumppanuuksissa. Tämä tarkoittaa, että jäsenvaltioiden on osallistuttava, jotta niiden yhteisöt voivat osallistua kumppanuuksien käynnistämisiin ehdotuspyyntöihin ja muihin toimiin.

EAKR-ohjelmien rahoitusosuuksien hyväksyminen kansallisiksi rahoitusosuuksiksi HE-kumppanuuksissa on merkittävä kannustin kansainväliselle yhteistyölle. Se myös lisää eri EU:n rahastoista tutkimukseen ja innovointiin tehtävien investointien vaikutusta, koska investoinnit mukautetaan EU:n yhteisiin painopisteisiin.

Uudet säännöt helpottavat EAKR:n ja Horisontti Eurooppa -ohjelman varojen yhdistämistä yhteisrahoitettuihin Horisontti-kumppanuuksiin, mikä luo alueille mahdollisuuksia tehdä yhteistyötä muiden EU:n jäsenvaltioiden ja alueiden kanssa toisiinsa liittyvien älykkään erikoistumisen painopisteiden edistämiseksi. Suurin hyöty on mahdollisuus lisätä vähemmän kehittyneiden alueiden ja jäsenvaltioiden osallistumista kansainväliseen yhteistyöhön kumppanuuksien puitteissa.

EU:n kumppanuuksien kautta tarjoama yhteisrahoitus voi näin ollen tuottaa erityistä lisäarvoa, kun Horisontti Eurooppa -ohjelman puitteissa ja S3-strategioiden kautta määritetyt painopisteet vastaavat tai täydentävät toisiaan.

Prosessin päävaiheet – yhteisrahoitetut eurooppalaiset kumppanuudet

Valmistelu / ohjelmasuunnittelu	<ul style="list-style-type: none"> — Kansallisten viranomaisten/sidosryhmien olisi aloitettava vuoropuhelu hallintoviranomaisensa kanssa hyvissä ajoin ennen kuin ohjelmasta neuvotellaan virallisesti komission kanssa. — Hallintoviranomaisen ja kansallisten/alueellisten sidosryhmien olisi määriteltävä tutkimuksen ja innovoinnin painopisteet ohjelmissa S3-painopisteiden mukaisesti, suunniteltava asianmukaisia koheesiopolitiikan rahastojen toimenpiteitä ja aloitettava vuoropuhelu yhteisrahoitetun eurooppalaisen kumppanuuden koordinaattoreiden/yhteyspisteiden kanssa, jotta voidaan ymmärtää, millaisia toimia ja resursseja on suunniteltava. — Yhteisrahoitettujen eurooppalaisten kumppanuuksien osalta kaikesta sovitaan avustussopimuksen yhteydessä, mukaan lukien EU:n korvausosuus tukikelpoisista kustannuksista ja kokonaistalousarvio koko kumppanuuden keston ajaksi. Vuotuisessa työsuunnitelmassa, joka komission on hyväksyttävä, kuvaillaan kumppanuuden toimia. Konsortio päättää itse, miten EU:n rahoitusta jaetaan tukiedellytykset vahvistavassa asiakirjassa vahvistettujen sääntöjen mukaisesti.
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> — EU:n kokonaisrahoitusosuus lasketaan prosenttiosuutena tukikelpoisista kokonaiskustannuksista. Horisontti Eurooppa -ohjelman rahoitusosuus yhteisrahoitetuissa eurooppalaisissa kumppanuuksissa on yleensä 30 prosenttia (poikkeustapauksissa 50 prosenttia). Konsortioilla on täysi harkintavalta päättää, miten EU:n rahoitusosuus suunniteltuun kumppanuuteen jaetaan HE-avustussopimuksen osapuolina olevien tuensaajien kesken. Tämä voi kasvattaa tai pienentää tiettyjen toimien ja/tai tuensaajien rahoitusosuuksia. Jos EAKR-ohjelmasta myönnetään sen tavoitteiden mukaisesti tukea Horisontti Eurooppa -ohjelmasta yhteisrahoitettuun ohjelmaan, HE-yhteisrahoitetusta ohjelmasta rahoitettuja toimia toteuttavat elimet (esimerkiksi kansalliset rahoituselimet) olisi nimettävä asianomaisten ohjelmien välittäviksi toimielimiksi. Yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 71 artiklan 3 kohdan mukaisesti hallintoviranomaisen ja välittävien toimielinten väliset järjestelyt on vahvistettava kirjallisesti. — EAKR-ohjelman rahoitusosuus myönnetään tietyille kansallisella tai alueellisella tasolla rahoitetulle hankkeelle, ja tämän rahoitusosuuden saaja on tämän hankkeen tuensaaja (koheesiopolitiikan yhteydessä käytetään termiä ”toimi”). — Suunnitelmista, jotka koskevat eurooppalaisten kumppanuuksien puitteissa valittuihin hankkeisiin osallistumista kansallisella rahoitusosuudella, olisi tehtävä selvitys EAKR-ohjelmassa. — EAKR-ohjelmasta eurooppalaiseen kumppanuuteen myönnettävän rahoitusosuuden on kuuluttava sovellettavan mahdollistavan edellytyksen (eli S3) soveltamisalaan, ja sen on oltava yhdenmukainen vastaavien ohjelmakohtaisten tavoitteiden ja ohjelman soveltamisalan kanssa. Eurooppalaiseen kumppanuuteen myönnettävä rahoitusosuus voidaan myös määrittää varhaisessa vaiheessa kyseisessä S3-strategiassa toimenpiteeksi, jolla tehostetaan yhteistyötä painopistealoilla tietyn jäsenvaltion ulkopuolisten kumppanien kanssa.
Tuen jakaminen	<ul style="list-style-type: none"> — Niiden toimien osalta, jotka on valittu Horisontti Eurooppa -ohjelmasta yhteisrahoitetusta toimintaohjelmasta, hallintoviranomainen voi päättää myöntää tukea suoraan EAKR-ohjelmasta edellyttäen, että toimi täyttää yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 73 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuja vaatimukset (jotka koskevat yhdenmukaisuutta ohjelman tavoitteiden, rahaston soveltamisalan ja sovellettavien mahdollistavien edellytysten kanssa). Hallintoviranomaiset voivat myös soveltaa Horisontti Eurooppa -ohjelman puitteissa vahvistettuja alueluokkia, enimmäismääriä ja tukikelpoisten kustannusten laskentamenetelmiä, jotka on kirjattava tuen edellytykset vahvistavaan asiakirjaan. — Yhteisrahoitetun eurooppalaisen kumppanuuden varainhoito toimii samaan tapaan kuin muidenkin HE-hankkeiden, eli avustussopimuksen tuensaajat toteuttavat toimia ja ilmoittavat kustannuksensa komissiolle. — Ilmoitettujen kustannusten on oltava HE-tukikelpoisuussääntöjen ja avustussopimuksen mallissa määriteltyjen ohjelman yhteisrahoitustoimien erityissääntöjen mukaisia. Esimerkiksi kansainvälisiä hankkeita koskevia valintasääntöjä on noudatettava. Sekä luontoissuoritukset että rahoitusosuudet ovat mahdollisia edellyttäen, että ne ovat koheesiopolitiikan rahastojen ja Horisontti Eurooppa -ohjelman sääntöjen perusteella tukikelpoisia. — HE:n osalta tukikelpoiset kustannukset korvataan sovellettavan rahoitusosuuden mukaisesti. Tämä on yleensä 30 prosenttia konsortion keräämästä kokonaismäärästä, johon voi sisältyä EAKR:n yhteisrahoittamista ohjelmista myönnettäviä rahoitusosuuksia HE-asetuksen 15 artiklan 3 kohdan mukaisesti. — Horisontti Eurooppa -ohjelman rahoitusosuus siirretään koordinaattorin kautta kansalliselle rahoituselimelle, ja sitä käytetään toimintaohjelman lisärahoituksena.

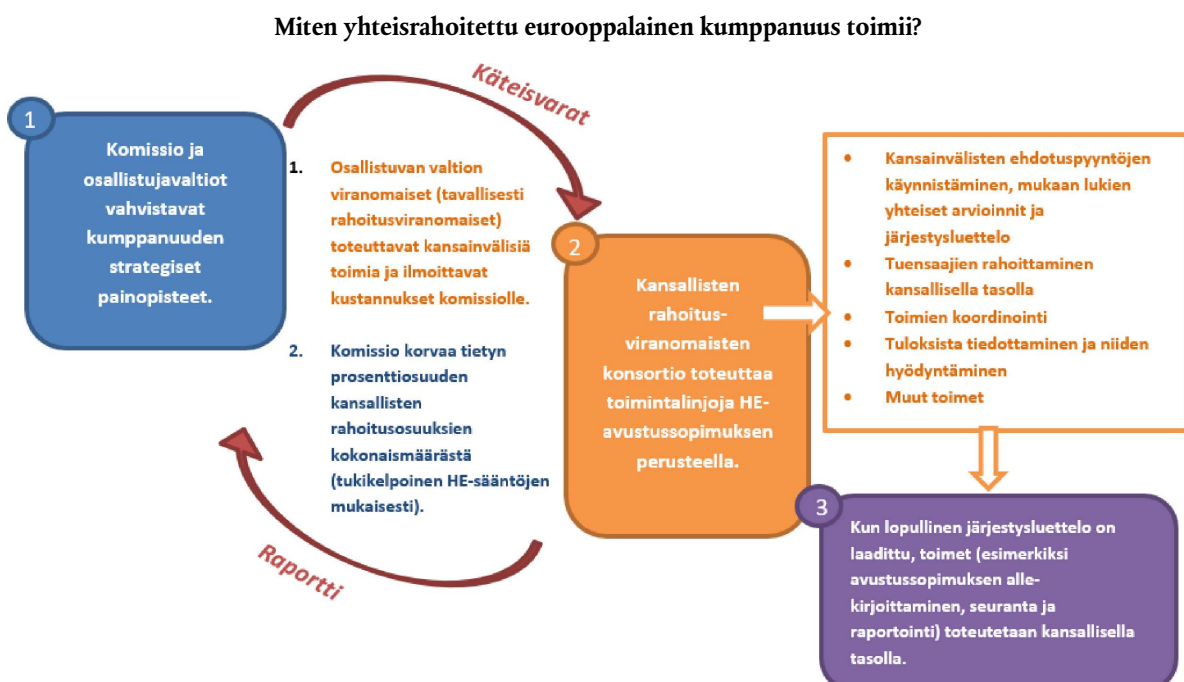
	<p>— Ohjelman yhteisrahoitettuja toimia toteuttava konsortio hallinnoi EU:n rahoitusosuutta itsenäisesti ja päättää (esimerkiksi konsortiosopimuksessaan), miten varoja kohdennetaan ja jaetaan toimille ja tuensaajille. Ohjelman yhteisrahoitetun toimen tuensaajat (kansalliset rahoituselimet) ilmoittavat tukikelpoiset kustannuksensa hallintoviranomaiselle. Jäljennös ilmoituksesta toimitetaan HE-tuen myöntävälle viranomaiselle.</p> <p>— EAKR-ohjelman rahoitusosuuden kohdalla noudatetaan samaa prosessia kuin kumulatiivisen rahoituksen kohdalla (ks. edellä).</p>
--	--

Esimerkki

- Jäsenvaltio tai alue osallistuu kansallisten rahoituselinten konsortioon yhteisrahoitetun eurooppalaisen kumppanuuden puitteissa.
- Jäsenvaltio tai alue aikoo käyttää EAKR-ohjelmaa kattamaan osan kansallisesta rahoitusosuudesta yhteisrahoitettuun eurooppalaiseen kumppanuuteen.
- Kansallinen rahoituselin (EAKR-ohjelman välittävä toimielin) ilmoittaa Horisontti Eurooppa -ohjelmalle, että se tarjoaa tuensaajilleen rahoitustukea/rahoitusta 100 miljoonan euron arvosta. Kansallinen rahoituselin saa HE-ohjelmalta 30 prosentin korvauksen (30 miljoonaa euroa).
- Jäljelle jäävät 70 miljoonaa euroa voidaan yhteisrahoittaa EAKR-ohjelmasta. Yhteisrahoitusosuus voi olla esimerkiksi 50 prosenttia, mutta ohjelman toimintalinjan yhteisrahoitusosuutta on noudatettava (yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 112 artikla).
- Näin ollen 100 miljoonan euron kokonaiskustannukset katettaisiin seuraavasti: Horisontti Eurooppa -ohjelmasta 30 miljoonaa euroa, EAKR:stä 35 miljoonaa euroa ja kansallisesta talousarviosta 35 miljoonaa euroa.
- Menot ja kustannukset olisi ilmoitettava edellä esitettyjen kumulatiivista rahoitusta koskevien sääntöjen mukaisesti.

Kaavio 2.

Esimerkkejä kansainvälisestä yhteisestä ehdotuspyynnöstä – kansallisen rahoitusviranomaisen kansallisella tasolla valitsema tuensaaja

Seuraavat esimerkit ovat hypoteettisia. Lopullisen päätöksen tekee asianomainen jäsenvaltio.

Kukin yhteisrahoitettuun eurooppalaiseen kumppanuuteen osallistuva jäsenvaltio rahoittaa tavallisesti osallistujiaan kansallisella tasolla omien kansallisten menettelyjensä ja omien kansallisten sääntöjensä mukaisesti.

Horisontti Eurooppa -ohjelmasta yhteisrahoitetun kumppanuuden avustussopimuksen mallin näkökulmasta tuensaajan katsotaan saavan ”kolmannelle osapuolelle myönnettävää rahoitustukea”.

Kansallisesta näkökulmasta tämä kansallinen tuensaaja voi olla jompaakumpaa seuraavista:

1. EAKR:n yhteisrahoittamasta ohjelmasta kokonaan rahoitettu

- Kansallinen edunsaaja allekirjoittaa **vain yhden** kansallisen avustussopimuksen kansallisen rahoitusviranomaisen kanssa. Siinä määritellään ehdot, joiden mukaisesti kansallinen rahoitusviranomainen maksaa EAKR:n varoja.
- Kansallinen rahoitusviranomainen katsotaan välittäväksi toimitimeksi (yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen näkökulmasta), ja se ilmoittaa kustannuksensa (eli kansalliselle tuensaajalle myöntämänsä EAKR-rahoituksen) sekä HE-tuen myöntävälle viranomaiselle^[1] että toimivaltaiselle hallintoviranomaiselleen. Nämä molemmat raportoivat komissiolle.

2. EAKR:n ja muiden saman kansallisen rahoitusviranomaisen käsittelemien kansallisten lähteiden yhteisrahoittama

- Kansallinen tuensaaja allekirjoittaa **yhden** kansallisen avustussopimuksen, jossa vahvistetaan ehdot, joiden mukaisesti kansallinen rahoitusviranomainen maksaa EAKR:n varoja. Tämän jälkeen kansallinen tuensaaja allekirjoittaa **toisen** kansallisen avustussopimuksen, jossa vahvistetaan ehdot, joiden mukaisesti kansallinen rahoitusviranomainen maksaa muun kansallisesti hankitun rahasumman.
- Kansallinen rahoitusviranomainen katsotaan välittäväksi toimitimeksi (yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen näkökulmasta), ja se ilmoittaa sekä
- kustannukset EAKR:n rahoituksen myöntämisestä kansalliselle tuensaajalle (tämän kansallinen rahoitusvirasto ilmoittaa toimivaltaiselle hallintoviranomaiselle)
- että EAKR:n rahoituksen ja kansallisen rahoitusviranomaisen kansalliselle tuensaajalle myöntämän muun kansallisen rahoituksen yhteenlasketut kustannukset^[2] (tämän kansallinen rahoitusviranomainen ilmoittaa HE-tuen myöntävälle viranomaiselle^[3]).

Molemmissa edellä mainituissa tapauksissa kansallisen rahoitusviranomaisen on noudatettava kumulatiivista rahoitusta koskevaa menettelyä (ks. edellä oleva kumulatiivista rahoitusta koskeva kohta 3) ja ladattava eGrants-järjestelmään jäljennös tuensaajan ilmoituksesta hallintoviranomaiselle (sekä jäljennös hallintoviranomaisen tuensaajalle antamista tiedoista, joissa vahvistetaan, että meno on sisällytetty komissiolle tehtyyn maksatushakemukseen) tositteena esitetystä maksatushakemuksesta.

^[1] Horisontti Eurooppa -ohjelmasta yhteisrahoitetun eurooppalaisen kumppanuuden avustussopimuksen mallissa kustannusluokassa ”kolmannelle osapuolelle myönnettävä rahoitustuki”.

^[2] Horisontti Eurooppa -ohjelmasta yhteisrahoitetun eurooppalaisen kumppanuuden avustussopimuksen mallissa kustannusluokassa ”kolmannelle osapuolelle myönnettävä rahoitustuki”.

^[3] Horisontti Eurooppa -ohjelmasta yhteisrahoitetun eurooppalaisen kumppanuuden avustussopimuksen mallissa kustannusluokassa ”kolmannelle osapuolelle myönnettävä rahoitustuki”.

Tärkeää**Miten Horisontti Eurooppa -ohjelmasta toteutetaan rahoitusosuudet ja sitoumukset?**

Yhteisrahoitettuja eurooppalaisia kumppanuuksia koskevat sitoumukset ja rahoitusosuudet toteutetaan viidessä vaiheessa:

1. alustava ennakkositoumus
2. kokonaissitoumus avustussopimusta allekirjoitettaessa
3. vuotuinen sitoumus vuotuista työohjelmaa määriteltäessä (esimerkiksi talousarviosta myönnettävän rahoitusosuuden määrittäminen ehdotuspyyntöön)
4. lopullinen sitoumus hyväksyttäessä järjestys-/valintaluettelo ja allekirjoitettaessa avustussopimuksia
5. rahoitusosuus (eli rahoituksen maksaminen).

Jos kumppanuudesta tulee yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 71 artiklan 5 kohdan mukaisesti EAKR-ohjelman välittävä toimielin, hallintoviranomaisen ja tämän välittävän toimielimen välisessä kirjallisessa järjestelyssä (kumppanuudessa) on selkeästi ilmoitettava kunkin osapuolen velvollisuudet niiden tehtävien suorittamisessa, jotka hallintoviranomainen on siirtänyt tälle välittävälle toimielimelle.

Prosessin päävaiheet – institutionaaliset eurooppalaiset kumppanuudet (SEUT-sopimuksen 185 ja 187 artikla)

Valmistelu / ohjelmasuunnittelu	<ul style="list-style-type: none"> — Rahoitusosuudet ja toimet määritellään Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksessä (SEUT-sopimuksen 185 artikla) tai neuvoston asetuksessa (SEUT-sopimuksen 187 artikla). EU:n rahoitusosuuden on vastattava vähintään EU:n ulkopuolisen kumppanin rahoitusosuutta. — Jos EAKR-ohjelmasta tuetaan sen tavoitteiden mukaisesti kumppanuutta, jota myös yhteisrahoitetaan Horisontti Eurooppa -ohjelmasta, asianomaisen ohjelman hallintoviranomainen nimeää yhteisyrityksen (SEUT-sopimuksen 187 artikla) tai hajautetun täytäntönnpanorakenteen (SEUT-sopimuksen 185 artikla) ⁽¹⁶⁾ yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 71 artiklan 5 kohdan mukaiseksi välittäväksi toimielimeksi. Yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 71 artiklan 3 kohdassa edellytetään, että hallintoviranomaisen ja välittävän toimielimen (välittävien toimielinten) väliset järjestelyt on vahvistettava kirjallisesti. — EAKR-ohjelman rahoitusosuus osoitetaan tiettyyn hankkeeseen. Tällaisen EAKR:n rahoitusosuuden saaja on hankkeen tuensaaja (hanke tunnetaan koheesiopolitiikan puitteissa toimenä). — Institutionaaliseen eurooppalaiseen kumppanuuteen myönnettävä rahoitusosuus olisi perusteltava ohjelman synergioita ja täydentävyyttä koskevassa osiossa. — Institutionaaliseen eurooppalaiseen kumppanuuteen myönnettävän rahoitusosuuden on täytettävä sovellettavan mahdollistavan edellytyksen (eli S3) kriteerit ja oltava yhdenmukainen vastaavan ohjelman tavoitteen ja soveltamisalan kanssa yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 73 artiklan 4 kohdan mukaisesti. Institutionaaliseen eurooppalaiseen kumppanuuteen myönnettävä rahoitusosuus voidaan myös määrittää varhaisessa vaiheessa kyseisessä S3-strategiassa toimenpiteeksi, jolla tehostetaan yhteistyötä painopistealoilla tietyin jäsenvaltion ulkopuolisten kumppanien kanssa. Hallintoviranomaisen ja välittävän toimielimen välisessä kirjallisessa järjestelyssä (kumppanuudessa) olisi määriteltävä selkeästi näiden tehtävien suorittamiseen liittyvät velvollisuudet.
--	--

⁽¹⁶⁾ Horisontti Eurooppa -ohjelmassa on vain yksi SEUT-sopimuksen 185 artiklan mukainen aloite: EURAMETin johtama eurooppalainen metrologiakumppanuus.

<p>Tuen jakaminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Hallintoviranomainen voi päättää myöntää tukea suoraan EAKR-ohjelmasta, jos yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 73 artiklan 4 kohdassa säädetty vaatimukset täyttyvät. Hallintoviranomaiset voivat myös soveltaa Horisontti Eurooppa -ohjelman puitteissa vahvistettuja alueluokkia, enimmäismääriä ja tukikelpoisten kustannusten laskentamenetelmiä, jotka on kirjattava tuen edellytykset vahvistavaan asiakirjaan. — Rahoitus, jota osallistujavaltiot antavat kansallisille yhteisöilleen yhteisyrityshankkeissa, lasketaan yhteisyritykseen osoitettavaksi rahoitusosuudeksi. Osallistujavaltioiden rahoitusosuuksien hallinnointia koskevissa säännöissä ⁽¹⁷⁾ määrätään, että osallistuvien valtioiden on ilmoitettava hallintoneuvostolle vuosittain 31. tammikuuta mennessä kyseisenä varainhoitovuonna annettavat ohjeelliset rahoitusosuudet. Osallistujavaltioiden olisi tällöin täsmennettävä, mikä osuus näistä rahoitusosuuksista tulee koheesipolitiikan varoista. — Kun on kyse rahoitusosuuksien keskitetystä hallinnoinnista (kun tuensaaja allekirjoittaa yhden avustussopimuksen sellaisen yhteisyrityksen kanssa, joka vastaa EU:n ja kansallisten rahoitusosuuksien täytäntöönpanosta), EAKR-ohjelman varat maksetaan täytäntöönpanorakenteelle sen jälkeen, kun ehdotukset on valittu ja kansalliset/alueelliset rahoitusosuudet on yksilöity. Tässä tapauksessa sovelletaan yksinomaan Horisontti Eurooppa -sääntöjä sekä ehdotuspyynnön arviointi- ja valintavaiheessa että maksuvaiheessa. — Kun on kyse maksujen koordinoinnista, kansallinen viranomainen ei siirrä varoja täytäntöönpanorakenteelle vaan maksaa tuensaajille korvaukset suoraan kansallisen avustussopimuksen perusteella. Koko kansalliseen rahoitusosuuteen sovelletaan kansallisia tai EAKR:n rahoitussääntöjä. Ehdotuspyyntöön, arviointiin ja valintaan sovelletaan kuitenkin yksinomaan HE-sääntöjä. <p>Rahoitusosuuden täytäntöönpanon tyyppistä riippumatta saman ehdotuspyynnön puitteissa voidaan rahoittaa toimia sekä EAKR:n rahastoista että Horisontti Eurooppa- tai Digitaalinen Eurooppa -ohjelman rahastoista.</p>
------------------------------	--

Prosessin päävaiheet – sovelletaan sekä yhteisrahoitettuihin että institutionaalisiin eurooppalaisiin kumppanuuksiin (SEUT-sopimuksen 185 tai 187 artikla)

<p>Valmistelu/ ohjelmasuunnittelu</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Uudet eurooppalaiset kumppanuudet määritetään osaksi Horisontti Eurooppa -ohjelman strategista suunnittelua ja siihen liittyvää strategista koordinointiprosessia. Jäsenvaltiot ovat mukana kaikissa vaiheissa Horisontti Eurooppa -puiteohjelman erityisohjelman perustamisesta annetun päätöksen 6 artiklan 5 kohdan mukaisesti.
<p>Täytäntöönpano, seuranta ja valvonta</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Kumppanuuksien on luotava seurantajärjestelmä, joka vastaa HE-asetuksen 45 artiklassa, liitteessä III ja liitteessä V mainittuja vaatimuksia. Saadut tiedot syötetään samaan tietokantaan kuin muiden HE-osa-alueiden kohdalla. Eurooppalaisten kumppanuuksien puitteissa rahoitettuihin ehdotuksiin ja hankkeisiin liittyvät kootut tiedot ovat näin ollen saatavilla eCORDA-järjestelmässä ja Horizon Dashboard -sivustolla. Horisontti Eurooppa -ohjelman keskeisten vaikutuspolkujen lisäksi eurooppalaisia kumppanuuksia varten on kehitetty yhteisiä indikaattoreita, joiden avulla seurataan niiden tuloksellisuutta oikeusperustassa vahvistettujen kriteerien, kuten täydentävyyden, avoimuuden ja synergoiden, perusteella. Seurannan avulla olisi voitava arvioida ajan mittaan saavutuksia ja edistymistä vaikutusten saavuttamisessa sekä seurata mahdollisten korjaavien toimenpiteiden tarvetta. Seurannan tuloksia hyödynnetään kaikkien eurooppalaisten kumppanuuksien kahden vuoden välein toteutettavassa seurannassa ja HE-arviointisykleissä. — Yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 72 artiklan 1 kohdan mukaisesti hallintoviranomainen kerää tietoja toimista, myös kumppanuuksissa valituista tukihankkeista.

⁽¹⁷⁾ Horisontti Eurooppa -puiteohjelman yhteisyritysten perustamisesta annetun neuvoston asetuksen (EU) 2021/2085 12 artikla.

Tärkeää

Kuinka suuri osa kansallisista rahoitusosuuksista voidaan kattaa EAKR-ohjelmalla?

Kansalliset rahoitusosuudet voidaan kattaa EAKR-ohjelman rahoitusosuudella yhteisrahoitusta koskevien sääntöjen mukaisesti ja rahastoista kullekin yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 112 artiklassa ja varainhoitoasetuksen 190 artiklassa vahvistetulle toimintalinjalle myönnettävän tuen enimmäismäärän mukaisesti. Edellytyksenä on, että yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 63 artiklan 9 kohdan vaatimukset täyttyvät.

Yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 25 c artiklassa säädetään valtiontuen soveltuvuutta yhteismarkkinoille koskevista edellytyksistä HE-tukikelpoisten kustannusten ja rahoitusosuuksien soveltamiseksi eurooppalaisesta kumppanuudesta tuettuihin tutkimus- ja kehityshankkeisiin.

Voidaanko EAKR-ohjelmalla kattaa kaikki hankkeeseen osoitettavat kansalliset rahoitusosuudet, jos kansallista yhteisrahoitusta ohjelmoidaan toimintalinjan eikä hankkeen mukaan?

Kyllä. Rahoitusosuus on peräisin tietyistä ohjelmasta, johon sovelletaan yhteisrahoitussääntöjä. Koska yhteisrahoitus on kuitenkin vahvistettu toimintalinjatasolla eikä toimien tasolla, EU:n talousarviosta voidaan kattaa kaikki tiettyyn toimeen osoitettavat kansalliset rahoitusosuudet.

Voidaanko EAKR-ohjelmia käyttää hankkeiden rahoittamisen sijaan luontoissuorituksiin?

EAKR-ohjelmia voidaan käyttää kattamaan eurooppalaisiin kumppanuuksiin osallistuvien jäsenvaltioiden kansalliset rahoitusosuudet. Sillä, ovatko tällaiset rahoitusosuudet rahanmääräisiä vai luontoissuorituksia, ei ole merkitystä. Osallistujajäsenvaltioilta ei ole saatu luontoissuorituksia institutionaalisiin eurooppalaisiin kumppanuuksiin.

Miten EAKR-ohjelman hallintoviranomainen voi varmistaa, että yhteisrahoitetulla toimella edistetään ohjelmassa vahvistettujen indikaattoreiden saavuttamista?

Eurooppalaisten kumppanuuksien puitteissa valittuja hankkeita voidaan tukea, jos ne täyttävät yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 73 artiklan 2 kohdan a, b ja g alakohdassa säädetty vaatimukset. Näin ollen niillä on edistettävä ohjelman indikaattoreiden saavuttamista.

Voidaanko varoja käyttää muihin tarkoituksiin, jos niitä ei käytetä kumppanuushankkeiden rahoittamiseen?

Rahoitusosuudet osoitetaan yksilöityihin hankkeisiin sen jälkeen, kun eurooppalaisen kumppanuuden hallintoneuvosto on arvioinut ja valinnut hankkeet. Näin ollen niitä ei ole mahdollista palauttaa.

Entä EU:n valtiontukisäännöt?

Valtiontukisääntöjä sovelletaan, jos jäsenvaltion varoista, EAKR mukaan luettuna, myönnetyn julkisen rahoituksen tuensaaja on yritys (ja jos kaikki muut SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaiset valtiontuen olemassaolon kumulatiiviset edellytykset täyttyvät). Yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 25 c artiklassa määritellyin edellytyksin yhteisrahoitetuissa tutkimus- ja kehityshankkeissa voi olla HE- tukikelpoisia kustannuksia ja rahoitusosuuksia. Tämä koskee myös SEUT-sopimuksen 185 tai 187 artiklaan perustuvien kumppanuuksien käynnistämiä ehdotuspyyntöjä tai ohjelmien yhteisrahoitustoimien puitteissa käynnistettyjä ehdotuspyyntöjä. Hankkeiden on oltava kansainvälisiä hankkeita (vähintään kolmen jäsenvaltion tai vaihtoehtoisesti kahden jäsenvaltion ja vähintään yhden assosioituneen maan toteuttamia), ja niiden on perustuttava keskitetysti järjestettyihin ehdotuspyyntöihin, joihin sovelletaan HE-rahoitussääntöjä (yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 25 c artiklan 3 kohta, joka koskee alueluokkia, enimmäismääriä ja tukikelpoisten kustannusten laskentamenetelmiä). Jos kaikki ryhmäpoikkeusasetuksessa vahvistetut sovellettavat edellytykset täyttyvät, tuen myöntävän viranomaisen ei tarvitse tehdä erillistä valtiontuen arviointia eikä sen tarvitse ilmoittaa tuesta komissiolle. Jos rahoitukseen sovelletaan valtiontukisääntöjä eikä se ole kaikkien ryhmäpoikkeusasetuksen 25 c artiklassa vahvistettujen edellytysten mukaista, näiden hankkeiden valtiontukisääntöjen mukaista yksinkertaistettua kohtelua ei sovelleta.

Mikä on veto-oikeus institutionaalisisissa eurooppalaisissa kumppanuuksissa?

HE-asetuksen 10 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti yhden osallistujajäsenvaltion rahoitusosuuksia on käytettävä rahoittamaan kyseiseen osallistujajäsenvaltioon sijoittautuneiden yhteisöjen osallistumista. Osallistujajäsenvaltiot voivat näin ollen edelleen hallita kansallisia rahoitusosuuksiaan, koska ne voivat (poikkeustapauksissa asianmukaisesti perustelluista syistä) käyttää veto-oikeuttaan kansallisten varojen myöntämiseen tietyille tuensaajalle ilman, että tämä vaikuttaisi siihen, voidaanko ehdotukselle myöntää EU:n rahoitusta.

Voidaanko EAKR-ohjelmista tukea muiden EU:n elinten tai verkostojen (esimerkiksi EIT-kumppanuuksien) jäsenyyttä/osallistumismaksuja?

EAKR:stä yhteisrahoitetun toimen on kuuluttava EAKR-asetuksen soveltamisalaan. EAKR-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan f alakohdan mukaan EAKR:stä voidaan tukea verkostoitumista, yhteistyötä ja kokemusten vaihtoa ja toimintaa, johon liittyy innovaatioklustereita (mukaan lukien ne, jotka tuovat yhteen yrityksiä, tutkimusorganisaatioita ja viranomaisia). Tällaista yhteistyötä voidaan edistää kansainvälisen järjestön kautta.

Yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 63 artiklan 4 kohdan mukaan toimi tai sen osa voidaan toteuttaa jäsenvaltion ulkopuolella, myös EU:n ulkopuolella, edellyttäen, että toimi edistää ohjelman tavoitteiden saavuttamista.

Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut eivät näin ollen täytä edellä mainittuja edellytyksiä eikä niihin voida myöntää EAKR:n tukea, koska kansainvälisten järjestöjen tavoitteet ovat yleensä liian laajoja, jotta ne vastaisivat tiettyä toimea, jolla pyritään rahoitusohjelman tavoitteisiin.

Sen sijaan osallistumismaksut vastaavat yleensä tarkemmin yksilöityjä ja konkreettisempia toimia, ja niihin voidaan siten myöntää EAKR:n tukea, jos ne vastaavat EAKR-asetuksen soveltamisalaan kuuluvan ja rahoitusohjelman tavoitteita edistävän kansainvälisen järjestön toteuttamaa konkreettista toimea.

5. Yhdistetty rahoitus (tiimiyttäminen)

On tärkeää optimoida ja maksimoida hyödyt, joita tutkimuksesta ja innovoinnista voi olla yhteiskunnalle, ympäristölle ja taloudelle yleensä, sekä T&I:n panos EU:n tavoitteiden saavuttamiseen. EU:n rahoituksen on siksi oltava johdonmukaista, ja siinä on hyödynnettävä mahdollisia synergioita. Tämä koskee erityisesti tiimiyttämistoimea, jolla tuetaan osaamiskeskuksen perustamista tai nykyaikaistamista osallistumis pohjaa laajentavassa maassa tiimiyttämällä se toisessa maassa toimivan johtavan tutkimuslaitoksen (edistyneen kumppanin) kanssa. Tämä edellyttää täydentävää rahoitusta kansallisesta, alueellisesta, EU:n tai yksityisestä lähteestä. Näin ollen tällainen toimi nimetään HE-työohjelmassa ”synergiatoimeksi”. Toiveena on, että tiimiyttämistoimista muodostuu tärkeä ja vaikuttava silta erityisesti S3-strategioiden ja T&I-alan huippuosaamisen välillä ja että ne tällä tavoin vahvistavat eurooppalaista tutkimusaluetta.

Asiaan liittyvä lainsäädäntö

Yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 25 d artikla (valtioneuvosto)

Prosessin päävaiheet

Valmistelu/ ohjelmasuunnittelu	Horisontti Eurooppa -ohjelman työohjelmassa tiimiyttämistoimet nimetään ”synergiatoimiksi”. Koheesio politiikan ohjelmista voidaan myöntää tiimiyttämishankkeelle täydentävää rahoitusta tukikelpoisiin kustannuksiin, jotka ovat erillisiä HE:n kattamista kustannuksista, kunhan yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 73 artiklan 4 kohdan vaatimukset täyttyvät.
Tuen jakaminen	Käynnistetään kaksi erillistä ehdotuspyyntöä (EAKR ja HE). HE-ehdotuksessa on oltava mukana selkeä kuvaus EAKR:n tai muiden rahoituslähteiden tukemasta täydentävästä hankkeesta. Kuvauksesta olisi tarvittaessa käytävä ilmi muun muassa kustannusluokat, tekniset infrastruktuurieritelmat, rakennusten ja laitosten alustava suunnittelu ja kustannus-hyötyanalyysi. Lisäksi riippumattomat asiantuntijat tekevät kuvauksesta arvioinnin HE-sääntöjen ja -valintaperusteiden mukaisesti.

Täytäntöpano	EAKR-ohjelmasta tuetaan T&K-hankkeita, jotka täydentävät Horisontti Eurooppa -ohjelmaa, vaikkakin niiden tukikelpoiset kustannukset ovat erilaiset. Muutetun yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 25 d artiklassa vahvistetaan soveltuvuutta koskevat edellytykset (myös EAKR:n varoista peräisin olevan) valtiontuen myöntämiseksi yhteisrahoitetuille T&K-hankkeille, joilla tiimiytämistoimia täydennetään. Tällaisissa tapauksissa sovelletaan HE-tukikelpoisia kustannuksia ja rahoitusosuuksia. Lisäksi muutetun yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 25 d artiklan mukaan julkisella investointituella saa (tietyin edellytyksin) kattaa jopa 70 prosenttia tiimiytämistoimissa infrastruktuuriin tehdystä investoinnista. Hanke-ehdotuksesta tehdään yksi arviointi, joka kattaa hankkeen molemmat osat (eli HE-osan ja valittuun täydentävään rahoituslähteeseen, kuten koheesiopolitiikan ohjelmaan, liittyvän osan). Tämä on tarpeen muutetun yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 25 d artiklan soveltamiseksi. Artiklan mukaan täydentävän rahoituslähteen hoitajat voivat soveltaa kyseiseen toimeen Horisontti Eurooppa -ohjelmalla vahvistettuja alueluokkia, enimmäismääriä ja tukikelpoisten kustannusten laskentamenetelmiä.
---------------------	---

6. Toimintaketjun alku- ja loppupään synergiat

Toimintaketjun alku- ja loppupään synergioita syntyy, kun EU:n tuki muodostaa (ensisijaisesti HE- ja EAKR-ohjelmien kautta) koordinoitun ja saumattoman kehyksen kaikille tutkimus- ja innovointiprosessin vaiheille valmiuksien kehittämisestä ja perustutkimuksesta kaupallistamiseen ja innovatiivisten ratkaisujen käyttöönottoon yksityisissä yrityksissä. Tällaiset synergiat tuovat erityistä lisäarvoa, kun niitä syntyy aloilla, jotka liittyvät EU:n keskeisiin poliittisiin tavoitteisiin ja tarjoavat mahdollisuuden kehittää koko taloutta merkittäväällä tavalla.

Tällaisten synergioiden aikaansaaminen edellyttää tiivistä yhteistyötä toimijoiden välillä, erityisesti EU:n ja kansallisten viranomaisten, jotka osallistuvat HE- ja EAKR-tuen ohjelmasuunnitteluun ja täytäntöönpanoon.

HE-missiot ⁽¹⁸⁾ esimerkiksi tarjoavat uusia tapoja vastata missioissa havaittuihin haasteisiin ja muutosratkaisuja, joiden avulla voidaan nopeuttaa parhaiden käytettävissä olevien teknologioiden käyttöönottoa. Esimerkkejä EU:n viiden missioiden mahdollisista synergioista EAKR:n kanssa esitetään tämän tiedonannon liitteessä.

Käyttöönoton nopeuttamiseksi uudella Horisontti Eurooppa -ohjelman levittämistä ja hyödyntämistä koskevalla strategialla edistetään yhdennettyä lähestymistapaa. Keinoina on missioiden tuloluetteloiden laatiminen ja ajan tasalla pitäminen sekä niiden yhdistäminen yhdennettyyn palveluekosysteemiin (esimerkiksi Horizon Results Platform -tulospöytäkirjaan ja Horizon Results Booster -tulospalveluun) ja aloitteisiin (esimerkiksi tapahtumiin ja työpajoihin). Näin T&I-tulokset saadaan kansallisten ja alueellisten sijoittajien ja päätöksentekijöiden tietoon. Uudessa Horisontti Eurooppa -ohjelman levittämistä ja hyödyntämistä koskevassa strategiassa korostetaan myös HE-työohjelman aiheita, jotta ehdotuspyyntöihin vastaavat toimijat voivat pohtia, voivatko ne hyödyntää mahdollisia synergioita EU:n muiden ohjelmien kanssa.

Neljännestä Interreg Keski-Eurooppa -ehdotuspyynnöstä, joka koski Horisontti 2020 -puiteohjelmassa (ja muissa EU:n ohjelmissa) hyväksytyjen hankkeiden tulosten hyödyntämistä, saatujen kokemusten pohjalta päätetään, miten HE:n tutkimus- ja innovointituloksia hyödynnetään Interreg-ohjelmien avulla (lisäkeinona parantaa alueiden mahdollisuuksia hyödyntää laadukkaita tutkimus- ja innovointituloksia). Muillekin vastaaville tuleville toimille on hyötyä yhteistyötahojen hakuilmoituksesta saadusta tiedosta ja kokemuksesta, esimerkiksi uudesta Horisontti- ja Interreg-ohjelmien synergioiden kartoitustyökalusta, jossa yhdistetään temaattista ja alueellista tietoa näiden kahden rahoitusvirran välisten mahdollisten synergioiden tunnistamiseksi.

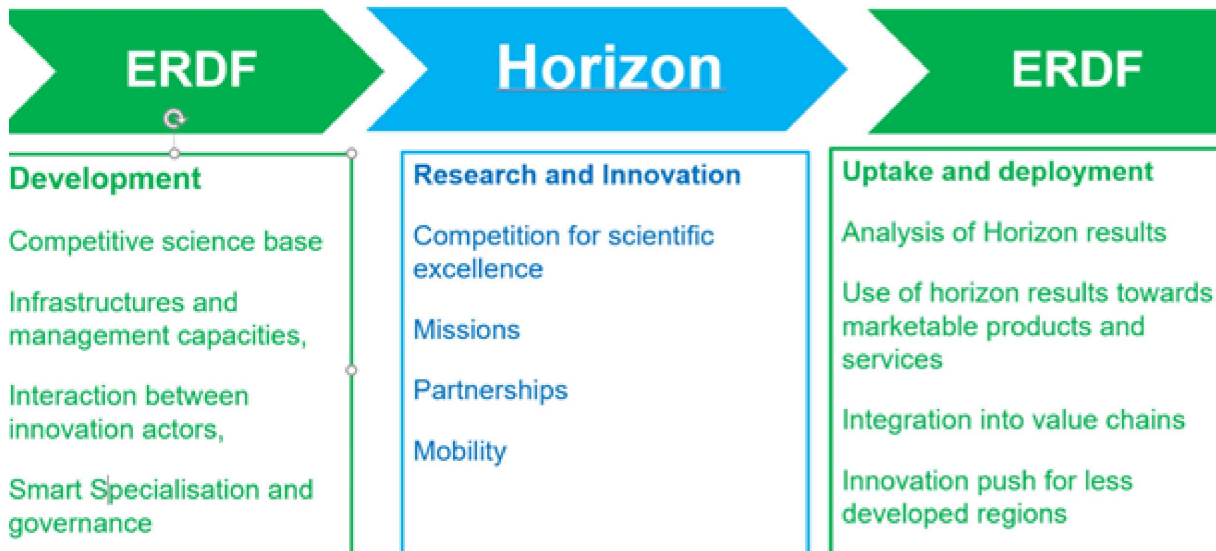
Nämä lähestymistavat ja ratkaisut voivat myös auttaa julkishallintoja kehittämään uusia valmiuksia ja tarjoamaan uusia palveluja. Tämä on erityisen tärkeää vähemmän kehittyneille ja syrjäisille alueille, joilla on vähäisemmät valmiudet omaksua uutta teknologiaa ja hallita systeemiä muutosta.

⁽¹⁸⁾ Lisätietoja EU:n missioista Horisontti Eurooppa -ohjelmassa on osoitteessa https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe/eu-missions-horizon-europe_en#what

Monet näistä alueista voivat näin ollen laajentaa demonstrointia, innovointia ja teknologian siirtoa koskevia toimenpiteitä käyttämällä koheesiopolitiikan varoja ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi. Alueet, jotka ovat määritelleet tiettyyn missioalaan liittyvissä strategioissa painopisteitä, voivat kehittää synergioita kyseisen mission ⁽¹⁹⁾ kanssa tukeakseen muutospolkujen kehittämiseen liittyvien uusien lähestymistapojen kehittämistä ja/tai käyttöönottoa toimintaketjun loppupäässä. Horisontti Eurooppa -missioilla voidaan esimerkiksi auttaa suuntaamaan toimia, edistää alueellista kehitystä, edistää monialaista ja monitasoista hallintoa, osallistaa yleisöä ja paikallisia/alueellisia sidosryhmiä sekä tiedottaa koheesiopolitiikan investoinneista ja mahdollisuuksista käyttää uusia verkostoja, politiikkaoppimisen alustoja ja rahoitusvälineitä.

Alueilla on tärkeä rooli vetytalouden käynnistämässä erityisesti vetylaaksojen avulla ⁽²⁰⁾. Vetylaaksoilla varmistetaan vedyn tuotanto, kuljetus, varastointi ja käyttö alueellisella tai paikallisella tasolla, ja ne ovat keskeisiä REPowerEU-suunnitelman tavoitteiden saavuttamisessa ⁽²¹⁾. Puhtaan vedyn yhteisyrityksellä on pitkäaikaista kokemusta vetylaaksojen perustamisen tukemisesta EU:ssa. Tämän hyväksi havaitun konseptin käyttöönotto kaikissa jäsenvaltioissa edellyttää kuitenkin huomattavaa resurssien yhdistämistä.

Uusiutuva vety on avainasemassa esimerkiksi maakaasun, hiilen ja öljyn korvaamisessa sellaisessa teollisuudessa ja liikenteessä, jossa hiilettömyys on vaikea saavuttaa. REPowerEU-suunnitelmassa asetetaan tavoitteeksi, että sekä uusiutuvan vedyn tuotanto unionissa että uusiutuvan vedyn tuonti nousevat 10 miljoonaan tonniin vuoteen 2030 mennessä. Alueilla on tärkeä rooli EU:n vetytalouden käynnistämässä erityisesti vetylaaksojen avulla. Vetylaaksoilla varmistetaan vedyn tuotanto, kuljetus, varastointi ja käyttö alueellisella tai paikallisella tasolla, ja ne ovat keskeisiä REPowerEU-suunnitelman tavoitteiden saavuttamisessa. Puhtaan vedyn yhteisyrityksellä ja sen edeltäjillä on pitkäaikaista kokemusta vetylaaksojen perustamisen tukemisesta EU:ssa. Tällä hetkellä EU:ssa on 23 vetylaaksoa kymmenessä jäsenvaltiossa. Tämän hyväksi havaitun konseptin käyttöönotto kaikissa jäsenvaltioissa edellyttää kuitenkin huomattavaa resurssien yhdistämistä.

⁽¹⁹⁾ EU:n missiot ovat vuosien 2021–2027 tutkimuksen ja innovoinnin Horisontti Eurooppa -puiteohjelman uutuus. EU:n missiot ovat komission koordinoitu pyrkimys yhdistellä tarvittavia resursseja eri rahoitusohjelmista, toimintapolitiikoista ja lainsäädäntökeinoista ja muusta toiminnasta. Missioilla pyritään myös saamaan mukaan julkisia ja yksityisiä toimijoita, kuten EU:n jäsenvaltioita, alue- ja paikallishallintoja, tutkimuslaitoksia, viljelijöitä ja maankäyttäjää, yrittäjiä ja sijoittajia, luomaan todellisia ja pysyviä vaikutuksia. Suuri yleisö otetaan mukaan missioihin, jotta voidaan edistää uusien ratkaisujen ja lähestymistapojen käyttöönottoa yhteiskunnassa. EU:n missioita on viisi (Ilmastonmuutokseen sopeutuminen, Syöväntorjunta, Ennallistetaan valtameriä ja vesistöjä vuoteen 2030 mennessä, Luodaan 100 ilmastonutraalia ja älykästä kaupunkia vuoteen 2030 mennessä sekä Euroopan maaperäsopimus).

⁽²⁰⁾ Vetylaaksojen älykkään erikoistumisen kumppanuus ja vetypilotti (Hydrogen valleys – Smart Specialisation Platform (europa.eu)).

⁽²¹⁾ REPowerEU-suunnitelmassa (COM(2022) 230 final) asetetaan tavoitteeksi, että sekä uusiutuvan vedyn tuotanto unionissa että uusiutuvan vedyn tuonti nousevat 10 miljoonaan tonniin vuoteen 2030 mennessä.

Esimerkki: Synergiat uuden eurooppalaisen innovaatio-ohjelman yhteydessä

Synergiolla voidaan tukea uuden eurooppalaisen innovaatio-ohjelman ja erityisesti lippulaivahankkeen 3 täytäntöönpanoa. Hankkeessa pyritään vahvistamaan ja yhdistämään alueellisia innovaatioekosysteemejä ja kaventamaan innovointikuilua.

LIITE 1

Synergiat EU:n missioiden kanssa**Ilmastonmuutokseen sopeutumista koskeva EU:n missio**

Ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevan mission tarkoituksena on tukea vähintään 150:tä Euroopan aluetta, paikallisviranomaista ja yhteisöä niiden pyrkimyksissä saavuttaa ilmastokestävyys vuoteen 2030 mennessä. Mission puitteissa tarjotaan yleistä tukea alueille, paikallisviranomaisille ja yhteisöille, jotta ne voivat paremmin ymmärtää ilmastoon liittyviä riskejä ja mahdollisuuksia, valmistautua niihin ja hallita niitä. Lisäksi nopeutetaan alueiden, paikallisviranomaisten ja yhteisöjen siirtymistä kohti ilmastokestävyyttä ja toteutetaan vähintään 75 laajamittaista ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevaa demonstrointia paikan päällä.

Jäsenvaltioiden, alueiden ja paikallisviranomaisten osallistuminen tämän mission toteuttamiseen on ratkaisevan tärkeää, koska ne ovat keskeisiä muutoksen tekijöitä. Ne voivat myös ottaa käyttöön uusia teknologioita, tehdä kokeiluja innovatiivisilla ratkaisuilla, joilla vastataan paikallisiin tarpeisiin, ja auttaa eri sidosryhmiä ilmastokestävyuden saavuttamisessa.

Mission tavoitteet ovat yhdenmukaisia EAKR:n toimintapoliittisten tavoitteiden⁽¹⁾ kanssa. Niillä pyritään luomaan kilpailukykyisempi ja älykkäämpi Eurooppa edistämällä innovatiivisia ja älykkäitä taloudellisia muutoksia sekä alueellisia tieto- ja viestintätekniisiä yhteyksiä. Missiolla edistetään myös politiikkatavoitteena olevaa vihreämpää, vähähiiliseen ja viime kädessä hiilineutraaliin talouteen siirtyvää sekä sopeutumiskykyisempää Eurooppaa. Tähän pyritään edistämällä puhdasta ja oikeudenmukaista energiasiirtymää, vihreitä ja sinisiä investointeja, kiertotaloutta, ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja ilmastonmuutokseen sopeutumista, riskien ennaltaehkäisyä ja hallintaa sekä kestävästä kaupunkiliikennestä.

Näiden painopisteiden mukaista rahoitusta voitaisiin ottaa käyttöön esimerkiksi ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevien ratkaisujen laajentamiseksi hyödyntämällä synergioita Horisontti Eurooppa -puiteohjelman varojen kanssa. Alueet ja paikallisviranomaiset voivat myös allekirjoittaa mission peruskirjan ja ilmaista näin halukkuutensa tehdä yhteistyötä ja koordinoita toimintaansa muiden allekirjoittajien kanssa niin, että ne voivat ottaa käyttöön resursseja ja kehittää toimia omilla alueillaan ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevien tavoitteidensa saavuttamiseksi.

Mission toteuttamisfoorumi tukee alueita ja paikallisviranomaisia esimerkiksi tarjoamalla niiden käyttöön tietämystä ja teknistä apua. Rahoitusta on saatavilla Horisontti Eurooppa -puiteohjelman työohjelmista ilmastonmuutokseen sopeutumista koskeviin tutkimus- ja innovointihankkeisiin, jotka voitaisiin toteuttaa hyödyntämällä mahdollisia synergioita EAKR:n kanssa.

Syöväntorjuntaa koskeva EU:n missio

Syöväntorjuntamissio liittyy EU:n syöväntorjuntasuunnitelmaan. Näillä kahdella on tarkoitus parantaa vuoteen 2030 mennessä yli kolmen miljoonan ihmisen elämää ehkäisemällä ja hoitamalla syöpäsairauksia, pidentämällä syöpäpotilaiden elämää ja parantamalla potilaiden ja heidän perheidensä elämänlaatua. Tämä yleistavoite vastaa EAKR:n toimintapoliittista tavoitetta sosiaalisemmasta ja osallistavammasta Euroopasta.

Digitaalisten infrastruktuurien luomisella aiotaan tukea syöväntorjuntaa koskevaa tutkimusta ja innovointia. UNCAN.eu-foorumi kerää erityyppisiä tietoja eri lähteistä. Virtuaalinen Euroopan syöpäpotilaiden digitaalinen keskus antaa syöpäpotilaille ja syövästä selvinneille mahdollisuuden tallentaa terveystietonsa ja saada tietoa kattavia syöpäinfrastruktuureja tuetaan, jotta voidaan puuttua eriarvoisuuteen korkealaatuisen syöpähoidon saatavuudessa esimerkiksi vahvistamalla tutkimusvalmiuksia ja luomalla verkosto jäsenvaltioiden ja alueiden välille.

Jäsenvaltioiden, alueiden ja paikallisviranomaisten osallistuminen on ratkaisevan tärkeää suunniteltujen toimien toteuttamisessa, koska ne ovat ensisijaisesti vastuussa terveydenhoitojärjestelmiensä organisoinnista. Esimerkiksi varhaisen seulonnan tai innovatiivisten syöpähoitojen saatavuuden parantaminen edellyttää suuria investointeja infrastruktuuriin, laitteisiin, digitalisaatioon, terveydenhoitohenkilöstöön ja uusiin hoitomalleihin, joista esimerkkinä etälääketieteen ratkaisut potilaiden tavoittamiseksi maaseudulla ja syrjäisillä alueilla.

EAKR:llä on merkittävä rooli syöväntorjunnan parantamisessa. Monilla alueilla on älykkään erikoistumisen strategioita terveydenhoitoalalla, syöpä mukaan lukien. Olemassa olevilla hankkeilla on valtava potentiaali edistää mission tavoitteiden saavuttamista. Alueita kannustetaan yhdenmukaistamaan toimiaan EU:n painopisteiden kanssa ja tekemään lisäinvestointeja tutkimukseen ja innovointiin suuntaamalla älykkään erikoistumisen painopisteitä syöpää koskevaan innovointiin. Myös Interreg voi tukea toisesta maasta terveydenhuoltoa hakevia syöpäpotilaita vahvistamalla rajat ylittävää, kansainvälistä ja alueiden välistä yhteistyötä.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1058, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan aluekehitysrahastosta ja koheesiorahastosta, 3 artikla.

Alueet osallistuvat täytäntöönpanoon kunkin jäsenvaltion tulevien kansallisten syöpäkeskusten kautta. Keskukset helpottavat 1) mission toimien yhdenmukaistamista, kun ne etsivät synergioita EU:n, kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla tehtävien syöpään liittyvien poliittisten aloitteiden ja investointien välillä, 2) kansallisten toimijoiden ja sidosryhmien osallistumista tutkimus- ja innovointi- sekä terveydenhoitojärjestelmien ulkopuolella, jotta voidaan kattaa syövän torjunnan kannalta merkitykselliset alat (kuten työllisyys ja koulutus), 3) syöpää koskevien poliittisten vuoropuhelujen käymistä ja 4) kansalaisten osallistamistoimia.

Valtamerien ja vesistöjen ennallistamista koskeva EU:n missio

Missio strategisena tavoitteena on ennallistaa valtamerien ja vesistöjen tila vuoteen 2030 mennessä suojelemalla ja ennallistamalla merien ja makean veden ekosysteemejä ja biologista monimuotoisuutta, ehkäisemällä ja poistamalla valtamerien, merien ja vesistöjen saastumista sekä edistämällä EU:n sinisen talouden hiilineutraaliutta ja kiertotaloutta.

Alueelliseen osallistumiseen kiinnitetään erityistä huomiota aluepohjaisten kärkihankkeiden kautta. Ne on suunniteltu tutkimuksen ja innovoinnin ”hankesalkuiksi”, joiden avulla kehitetään ja otetaan käyttöön muutosta edistäviä ratkaisuja neljällä merkittävällä eurooppalaisella vesistöalueella, jotka ovat Atlantin ja arktinen vesistöalue, Itämeren ja Pohjanmeren vesistöalue, Välimeren vesistöalue sekä Tonava-joen ja Mustanmeren vesistöalue.

Missio toteutetaan kahdessa vaiheessa: ratkaisujen kehittäminen ja pilotointi (2021–2024) sekä näiden toimien käyttöönotto ja laajentaminen (vuodesta 2025 alkaen). Vaikka komissio on osoittanut Horisontti Eurooppa -puiteohjelmasta ensimmäisen vaiheen tukemiseen vuosiksi 2021–2023 lähes 350 miljoonaa euroa, julkisten ja yksityisten toimijoiden lisäsitoumusten ja -määrärahojen hankkiminen muun muassa EAKR:n kautta on ratkaisevan tärkeää mission tavoitteiden saavuttamiseksi.

”Assosioituneiden alueiden” käsite sisältyy kaikkiin mission työohjelman toimiin. Assosioituneet alueet ovat alueita, joiden ekosysteemit voivat hyötyä demonstrointitoimista (esimerkiksi naapurialueet ja/tai toisen merialueen alueet) ja/tai vähemmän kehittyneitä alueita, joiden on kehitettävä valmiuksia panna täytäntöön eri hankkeissa kehitettyjä innovatiivisia ratkaisuja. Nämä alueet hyötyvät taloudellisesta tuesta innovatiivisten ratkaisujen toteutettavuuden, toistettavuuden ja laajentamisen esittelemiseksi. EAKR voi edistää innovatiivisten ratkaisujen täytäntöönpanoa alueellisella tasolla. Mission peruskirjaan kerätään sitoumuksia ja toimia, ja sen avulla kootaan yhteen kaikki osapuolet jäsenvaltioista ja assosioituneista maista alueisiin ja paikallisviranomaisiin, yksityisiin tahoihin, kansalaisjärjestöihin ja kansalaisiin.

Ilmastoneutraaleja ja älykkäitä kaupunkeja koskeva EU:n missio

Missiolla pyritään tekemään vähintään 100:sta eurooppalaisesta kaupungista ilmastoneutraali ja älykäs vuoteen 2030 mennessä ja varmistamaan, että nämä kaupungit toimivat kokeilu- ja innovointikeskuksina, jotta kaikista eurooppalaisista kaupungeista voi tulla ilmastoneutraaleja vuoteen 2050 mennessä.

Missio kaupunkikeskeisellä lähestymistavalla ja paikallaisiin ratkaisuihin keskittymisellä edistetään EAKR:n toimintapolitiittista tavoitetta saavuttaa vihreämpi, vähähiilinen nollahiilitaloutta kohti siirtyvä ja sopeutumiskykyinen Eurooppa edistämällä puhdasta ja oikeudenmukaista energiasiirtymää, vihreitä ja sinisiä investointeja, kiertotaloutta, ilmastomuutoksen hillitsemistä ja ilmastomuutokseen sopeutumista, riskien ennaltaehkäisyä ja hallintaa sekä kestävästä kaupunkiliikennestä. Sillä edistetään myös toimintapolitiikan tavoitteeksi asetettua lähempänä kansalaisia olevaa EU:ta edistämällä kaikentyyppisten alueiden kestävä ja integroitu kehitystä ja erilaisia paikallisia aloitteita, tukemalla räätälöityjä investointistrategioita aluetasolla, kaupungeissa ja paikallisyhteisöissä niiden monenlaisiin haasteisiin vastaamiseksi sekä hyödyntämällä niiden kehityspotentiaalia.

Missiossa kehoitettiin kiinnostuksenilmaisupyynnön avulla kaupunkeja ilmoittamaan aikomuksestaan saavuttaa ilmastoneutraalius vuoteen 2030 mennessä. Kiinnostuksenilmaisuja arvioitiin seuraavien tekijöiden perusteella: kaupunkien tavoitteet, niiden valmiustaso, niiden nykyinen ja suunniteltu sitoutuminen ilmastoneutraaliuteen ja saastumisen vähentämiseen sekä niiden sitoutuminen siihen, että kansalaiset ja eri sidosryhmät otetaan mukaan kaupungin ilmastosuunnitelman valmisteluun ja toteutukseen. Valittuja kaupunkeja kehoitetaan laatimaan ilmastokaupunkisopimus missiofoorumien tuella. Ilmastokaupunkisopimus, joka ei ole oikeudellisesti sitova väline, laaditaan hyödyntämällä innovatiivista yhteiskehittämistä, johon osallistuvat kaupungit, kansalliset/alueelliset viranomaiset, asiaankuuluvat sidosryhmät ja komissio. Se on yhdenmukainen alueellisen älykkään erikoistumisen strategian kanssa eli prosessia johtavat kaupungit itse, jotka toimivat todellisten tarpeidensa pohjalta. Kyseessä on monialainen, kysyntään perustuva ja alhaalta ylöspäin suuntautuva lähestymistapa, jossa sitoudutaan ottamaan käyttöön ja laajentamaan innovatiivisia ja älykkäitä ratkaisuja, jotka liittyvät ilmastoneutraaliuteen kaikilla kyseeseen tulevilla aloilla. Ilmastokaupunkisopimus sisältää sovitun lähtötason, sen, miten kaupunki aikoo panna nämä sitoumukset täytäntöön vuoteen 2030 mennessä, ja investointisuunnitelman, jossa mainitaan kyseeseen tulevat rahoituslähteet.

Missiofoorumi tarjoaa apua erityisesti kaupungeille, jotka sitoutuvat ilmastoneutraaliuteen vuoteen 2030 mennessä. Sillä varmistetaan yleinen johdonmukaisuus ja koordinointi koko prosessin ajan ja raportoidaan säännöllisesti edistymisestä ilmastokaupunkisopimusten tekemisessä.

Allekirjoittaessaan ilmastokaupunkisopimuksen kaupungit saavat ”missiomerkin”, joka toimii merkinä tiukan arviointi-prosessin läpäisemisestä sekä kaupunkien tekemien sitoumusten korkeasta laadusta ja toteutettavuudesta. Merkki avaa kohdennettuja rahoitusmahdollisuuksia EU:n rahoitusohjelmissa ja tarjoaa alueille, jäsenvaltioille ja muille julkisille toimijoille mahdollisuuden tukea erittäin näkyviä ilmastoneutraaliutta koskevia toimia edelläkävijäkaupungeissa. Näin edistetään Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden saavuttamiseen tähtäviä toimia. Koska ilmastokaupunkisopimuksen puitteissa toteutettavat toimet on jo katsottu ympäristön kannalta kestäviksi kestävää sijoittamista helpottavan EU:n kehyksen mukaisesti, merkki lisää sijoittajien tietoisuutta ja luottamusta. Näin kaupunkien on helpompi houkutellessa ilmastoon liittyviin toimiinsa rahoitusta muilta julkisilta ja yksityisiltä sijoittajilta.

Euroopan maaperäsopimusta koskeva EU:n missio

Missiolla edistetään ja nopeutetaan siirtymistä terveeseen maaperään toteuttamalla kunnianhimoisia toimia 100 alueellisen elävän koealueen ja kärkihankkeen puitteissa. Tämä yhdistetään kunnianhimoiseen monialaiseen tutkimus- ja innovointi-ohjelmaan, vankkaan ja yhdenmukaistettuun maaperän seurantakehykseen sekä maaperän tuntemuksen ja viestinnän lisäämiseen kansalaisten osallistamiseksi.

Missiion tavoitteet vastaavat täysin EAKR:n toimintapoliittisia tavoitteita saavuttaa vihreämpi, vähähiilinen nollahiilitaloutta kohti siirtyvä ja sopeutumiskykyinen Eurooppa edistämällä puhdasta ja oikeudenmukaista energiasiirtymää, vihreitä ja sinisiä investointeja, kiertotaloutta, ilmastomuutoksen hillitsemistä ja ilmastomuutokseen sopeutumista, riskien ennaltaehkäisyä ja hallintaa sekä kestävästä kaupunkiliikennestä.

EAKR:llä voi olla merkittävä rooli maaperän terveyden edistämisessä. Kolmella neljäsosalla NUTS 2 -alueista on älykkään erikoistumisen strategioita maatalous- ja elintarvikealalla, mikä tarkoittaa, että hankkeilla on huomattava potentiaali edistää missiion tavoitteita tutkimuksen ja innovoinnin näkökulmasta. Missiossa hyödynnetään maatalous- ja elintarvikealan temaattista älykkään erikoistumisen foorumia alueiden välisen yhteistyön hyödyntämiseksi ja yhteisten innovointia koskevien investointihankkeiden edistämiseksi missiion kannalta merkityksellisillä aloilla.

Temaattinen painopiste ”Vihreämpi, hiiletön Eurooppa” mahdollistaa missiion tulosten laajentamisen. Alueet, jotka ovat määrittäneet älykkään erikoistumisen strategioissaan kestäväan maaperän hoitoon ja maankäyttöön liittyviä painopisteitä, voivat hyödyntää missiion elävillä koealueilla ja kärkihankkeissa kehitettyjä ja testattuja ratkaisuja ja ottaa niitä laajemmin käyttöön toimintaketjun loppupäässä.

Myös Interregillä voidaan hyvin tehokkaasti edistää missiion täytäntöönpanoa käynnistämällä yhteistyötä missiion tavoitteiden saavuttamiseksi yli rajojen (rajat ylittävä, kansainvälinen ja alueiden välinen yhteistyö). Esimerkkejä tästä ovat pilotti- tai demonstrointihankkeet, joissa on ennallistettu kosteikkoja raja-alueilla tai Pohjois-Euroopan valtioiden rajat ylittävillä alueilla, veden aiheuttamaa eroosiota koskeva yhteistyö Etelä-Euroopan valtioiden rajat ylittävillä alueilla ja rajat ylittävillä vesistöalueilla (esimerkiksi Tonava) ja yhteistyö aluesuunnittelun lähestymistavoissa, joissa otetaan asianmukaisesti huomioon maan ja maaperän hoito.

LIITE 2

Esimerkki muiden suoraan hallinnoitujen välineiden kumulatiivisesta rahoituksesta (Digitaalinen Eurooppa -ohjelma)***Eurooppalaisiin digitaali-innovaatiokeskittymiin (EDIH) liittyvä synergia-rahoitus Digitaalinen Eurooppa -ohjelmassa***

Eurooppalaiset digitaali-innovaatiokeskittymät ovat EU:n ja jäsenvaltioiden sekä Digitaalinen Eurooppa -ohjelmaan assosioituneiden maiden yhteinen investointi. Tämä näkyy Digitaalinen Eurooppa -ohjelmassa (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/694) kuvatussa kaksivaiheisessa valintaprosessissa. Ensin jäsenvaltiot valitsevat ehdokasyhteisöt ja laativat niistä alustavan luettelon, josta komissio valitsee toisessa vaiheessa ne yhteisöt, jotka muodostavat eurooppalaisten digitaali-innovaatiokeskittymien verkoston. Valinnan perustana ovat merkitykseen, täytäntöönpanoon ja vaikutukseen liittyvät kriteerit, mutta siinä otetaan huomioon myös maantieteelliset, alakohtaiset ja teknologiset kattavuustavoitteet sekä maakohtaisesti käytettävissä olevat määrärahat. Digitaalinen Eurooppa -ohjelmasta yhteisrahoitetaan valittuja avustuksia enintään 50 prosentilla, ja jäsenvaltiot voivat yhteisrahoittaa jäljelle jäävää osaa EAKR:n kautta. (Ne voivat käyttää myös muuta kansallista julkista tai yksityistä rahoitusta).

Tässä esimerkissä käydään läpi tärkeimmät toimet, joita tarvitaan eurooppalaisen digitaali-innovaatiokeskittymän synergia-rahoitukseen Digitaalinen Eurooppa -ohjelman ja EAKR:n avulla. Komission arvioiden mukaan tätä hyödyntää noin 70 toisiinsa liittyvää toimea, jotka toteuttavat eurooppalaisia digitaali-innovaatiokeskittymiä. Koska kullakin eurooppalaisella digitaali-innovaatiokeskittymällä on alueellinen perusta, on tiedossa, mikä hallintoviranomainen vastaa yhteistyössä toteutettavasta hallinnoinnista.

Vaihe 1 – valmistelu. Toimivaltainen tulojen ja menojen hyväksyjä koordinoi ja tekee yhteistyötä toimesta yhteistyössä hallinnoitavan rahaston puitteissa vastaavan hallintoviranomaisen kanssa erityisesti varmistaakseen rahoitusosuuksien koordinoinnin, jotta yhdistetty rahoitus ei ylitä 100:aa prosenttia arvioiduista tukikelpoisista kustannuksista.

— Viestintäverkkojen, sisältöjen ja teknologian pääosasto on järjestänyt tapaamisen näihin toisiinsa liittyviin toimiin osallistuvien jäsenvaltioiden ja niiden hallintoviranomaisten kanssa selittääkseen prosessin kattavasti.

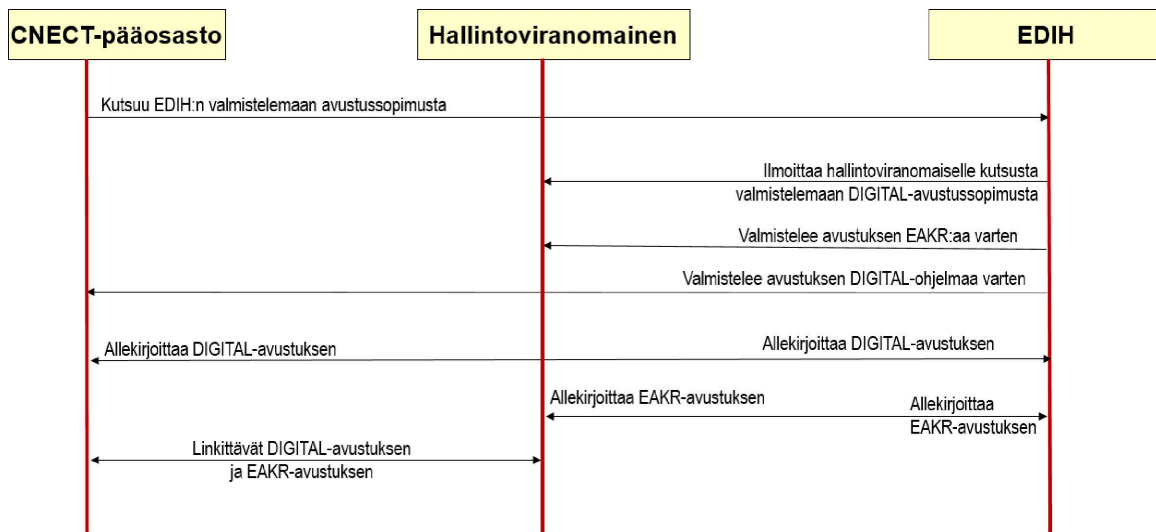
Vaihe 2 – kahden toimen linkittäminen. Suoraan hallinnoitava toimi merkitään ”synergia-toimeksi” joko avustuksen valmistelun aikana tai avustuksen allekirjoittamisen jälkeen avustukseen tehtävän muutoksen avulla. Yhteistyössä hallinnoitava toimi linkitetään suoraan hallinnoitavaan toimeen (esimerkiksi saman jäsenvaltion, hallintoviranomaisen, ehdotuspyyntönumeron ja hankenumeron kautta).

— Tämä mahdollisuus otetaan huomioon avustuksen valmisteluprosessissa, ja siitä on ilmoitettu myös ehdotuspyyntöasiakirjassa.

Vaihe 3 – avustuksen allekirjoittaminen ja ennakkorahoitus. Tuensaaja allekirjoittaa kaksi erillistä avustussopimusta ⁽¹⁾ suoraan hallinnoitavan avustuksen ja yhteistyössä hallinnoitavan avustuksen osalta. Tuen myöntävät viranomaiset varmistavat, että yhdistetyt rahoitusosuudet eivät ylitä 100:aa prosenttia tukikelpoisista kustannuksista. Tuen myöntävien viranomaisten olisi myös koordinoitava mahdollisimman pitkälti tukikelpoisuusaikaa, hankkeen kestoja, raportointijaksoja ja kahden avustuksen hyväksymisen määräaikoja.

— Suoraan hallinnoidun avustussopimuksen mukaiset ennakkomaksut suoritetaan normaalisti. Yhteistyössä hallinnoitavan avustuksen perusteella suoritetaan ennakkomaksuja, jos sovellettavissa kansallisissa säännöissä niin määrätään.

⁽¹⁾ Avustussopimusta kutsutaan asiakirjaksi, jossa määritetään yhteistyössä hallinnoitavan tuen edellytykset (yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 73 artiklan 3 kohta).

Avustuksen allekirjoitustoimet kaaviona

Vaihe 4 – raportointi ja maksut. Ennen kuin tuensaaja pyytää komissiolta/virastolta suoraan hallinnoitavaan avustukseen liittyviä maksuja, sen on ilmoitettava menot hallintoviranomaiselle yhteistyössä hallinnoitavan avustuksen mukaisesti. Hallintoviranomainen ilmoittaa tuensaajalle, milloin menot ilmoitetaan komissiolle yhteistyössä hallinnoitavan avustuksen puitteissa. Kustannuksia ei pidä sisällyttää ensin suoraan hallinnoitavaa avustusta koskevaan maksatushakemukseen, koska tällöin ne eivät ole tukikelpoisia toisen rahaston osalta.

- Vasta sen jälkeen, kun hallintoviranomainen on ilmoittanut menon komissiolle, tuensaaja/koordinaattori lataa eGrants-järjestelmään jäljennöksen hallintoviranomaiselle toimitetusta ilmoituksesta ja syöttää samalla kaikki tiedot toimen täytäntöönpanosta, kuten suoraan hallinnoitavan ohjelman säännöissä edellytetään.
- Jos toimivaltainen tuen myöntävä viranomainen edellyttää todistusta suoraan hallinnoitavan avustuksen taloutta koskevista selvityksistä, tarkastaja voi käyttää tarkastustodistuksia myös yhteistyössä hallinnoitavien menojen yhteydessä siltä osin kuin ne kattavat samat kustannukset ja samat tukikelpoisuusehdot.
- Molemmat tuen myöntävät viranomaiset tarkastavat kustannukset sovellettavien sääntöjensä mukaisesti samaan tapaan kuin muiden kuin synergiatoimien kohdalla, ja jos kustannukset hyväksytään, ne huolehtivat maksujärjestelyistä normaaliin tapaan.

LIITE 3

Aihetta koskevien säädösten teksti (yhteisiä säännöksiä koskeva asetus, Horisontti Eurooppa -asetus ja yleinen ryhmäpoikkeusasetus)

HUIPPUOSAAMISMERKKI

Yhteisiä säännöksiä koskeva asetus

Johdanto-osan 61 kappale

”(61) Rahastojen ja suoraan hallinnoitavien välineiden väliset synergiat olisi optimoitava. Tuen myöntämistä toimiin, jotka ovat jo saaneet huippuosaamismerkkin tai joiden yhteisrahoitus on peräisin Horisontti Eurooppa -ohjelmasta, jolle myönnetään rahoitusta rahastoista, olisi helpotettava. Ennen huippuosaamismerkkin myöntämistä tai Horisontti Eurooppa -ohjelman yhteisrahoitusta unionin tasolla jo arvioitujen edellytyksien uudelleenarviointia ei olisi vaadittava, jos toimet täyttävät tässä asetuksessa asetetut vaatimukset. Tämän pitäisi myös helpottaa komission asetuksessa (EU) N:o 651/2014 ⁽¹⁾ vahvistettujen asianmukaisten sääntöjen noudattamista.”

2 artiklan 45 kohta

”2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan

[...]

(45) ”huippuosaamismerkillä” komission myöntämää laatumerkkiä, joka osoittaa, että ehdotukset, jotka on arvioitu unionin välineeseen perustuvan ehdotuspyynnön yhteydessä ja joiden katsotaan täyttävän kyseisen unionin välineen mukaiset laatua koskevat vähimmäisvaatimukset mutta joita ei ole voitu rahoittaa määrärahojen puutteen vuoksi, saattaisivat saada tukea muista unionin rahoituslähteistä tai kansallisista rahoituslähteistä.”

73 artiklan 2 ja 4 kohta

”73 artikla

Hallintoviranomaisen suorittama toimien valinta

[...]

2. Valitessaan toimia hallintoviranomaisen on:

- a) varmistettava, että valitut toimet ovat ohjelman mukaisia, niiden yhdenmukaisuus ohjelman asianomaisten strategioiden kanssa mukaan lukien, ja että niillä edistetään vaikuttavasti ohjelman erityistavoitteiden saavuttamista;
- b) varmistettava, että valitut toimet, jotka sisältyvät mahdollistavan edellytyksen soveltamisalaan, ovat yhdenmukaisia vastaavien strategioiden ja suunnitteluasiakirjojen kanssa, joita on laadittu kyseisen mahdollistavan edellytyksen täyttämiseksi;

[...]

- g) varmistettava, että valitut toimet kuuluvat asianomaisen rahaston soveltamisalaan ja että ne voidaan sijoittaa johonkin tukitoimintyyppiin; [...]

(¹) Komission asetus (EU) N:o 651/2014, annettu 17 päivänä kesäkuuta 2014, tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti (EUVL L 187, 26.6.2014, s. 1).

EAKR- ja koheesiorahastoasetuksen 3 artiklan 1 kohdan a alakohdassa määritellyn toimintapoliittisen tavoitteen yksi tapauksessa vain kyseisen alakohdan i ja iv alakohdassa tarkoitettuja erityistavoitteita vastaavien toimien on oltava yhdenmukaisia vastaavien älykkään erikoistumisen strategioiden kanssa. [...]

3. Hallintoviranomaisen on varmistettava, että tuensaajalle toimitetaan asiakirja, jossa määritetään kaikki kullekin toimelle annettavan tuen edellytykset, mukaan lukien toimitettavia tuotteita tai suoritettavia palveluja, rahoitussuunnitelmaa ja toteuttamiselle asetettua määräaika koskevat erityisvaatimukset, sekä tarvittaessa toimen kustannusten määrittämisessä sovellettava menetelmä ja tuen maksamista koskevat edellytykset.

4. Niiden toimien osalta, joille on myönnetty huippuosaamismerkki tai jotka on valittu Horisontti Eurooppa -ohjelmasta yhteisrahoitetusta ohjelmasta, hallintoviranomainen voi päättää myöntää tukea suoraan EAKR:stä tai ESR+:sta edellyttäen, että tällaiset toimet täyttävät 2 kohdan a, b ja g alakohdassa tarkoitettut vaatimukset.

Hallintoviranomaiset voivat lisäksi soveltaa asianomaisella unionin välineellä vahvistettuja alueluokkia, enimmäismääriä ja tukikelpoisten kustannusten laskentamenetelmiä ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuihin toimiin. Nämä osatekijät esitetään 3 kohdassa tarkoitettussa asiakirjassa.”

Horisontti Eurooppa

”2 artikla

Määritelmät

(23) ”huippuosaamismerkillä” laatumerkintää, joka osoittaa, että ehdotuspyynnön johdosta jätetty ehdotus on ylittänyt kaikki työohjelmassa esitetyt arvioinnin kynnysarvot, mutta jota ei ole voitu rahoittaa, koska kyseiseen ehdotuspyyntöön työohjelmassa varatut määrärahat eivät ole riittäneet, ja joka saattaisi saada tukea muista unionin rahoituslähteistä tai kansallisista rahoituslähteistä;”

”15 artikla

Vaihtoehtoinen, yhdistetty ja kumulatiivinen rahoitus ja varojen siirrot

1. Ohjelma pannaan täytäntöön synergiassa unionin muiden ohjelmien kanssa 7 artiklan 7 kohdassa vahvistetun periaatteen mukaisesti.

2. Huippuosaamismerkki myönnetään työohjelmassa määritellyille ehdotuspyynnöille. Yhteisiä säännöksiä vuosiksi 2021–2027 koskevan asetuksen asiaankuuluvan säännöksen ja YMP:n strategiasuunnitelma-asetuksen asiaankuuluvan säännöksen mukaisesti EAKR:stä, ESF+:sta tai maaseuturahastosta voivat saada tukea:

a) ohjelman puitteissa valitut yhteisrahoitetut toimet; ja

b) toimet, joille on myönnetty huippuosaamismerkki, jos ne täyttävät kaikki seuraavat ehdot:

i) ne on arvioitu ohjelmaan perustuvan ehdotuspyynnön yhteydessä;

ii) ne täyttävät kyseisessä ehdotuspyynnössä esitetyt laatua koskevat vähimmäisvaatimukset; ja

iii) niitä ei ole rahoitettu kyseisen ehdotuspyynnön perusteella yksinomaan talousarviorajoitteiden takia.

3. EAKR:n, ESR+:n, EMKVR:n ja maaseuturahaston yhteisrahoittamista ohjelmista myönnettävät rahoitusosuudet voidaan katsoa tämän asetuksen 10 artiklan 1 kohdan b ja c alakohdan mukaiseksi osallistuvan jäsenvaltion rahoitusosuudeksi eurooppalaisiin kumppanuuksiin edellyttäen, että yhteisiä säännöksiä vuosiksi 2021–2027 koskevan asetuksen ja rahastokohtaisten asetusten asiaankuuluvia säännöksiä noudatetaan.

4. Toimi, joka on saanut rahoitusta jostakin muusta unionin ohjelmasta, voi saada rahoitusta myös ohjelmasta edellyttäen, että rahoitusosuuksilla ei kateta samoja kustannuksia. Unionin asiaankuuluvan ohjelman sääntöjä sovelletaan sitä vastaavaan toimelle myönnettyyn rahoitusosuuteen. Kumulatiivisen rahoituksen määrä ei saa ylittää toimen avustuskelpoisia kokonaiskustannuksia. Unionin eri ohjelmista myönnettävä tuki voidaan laskea määräsuhteen mukaisesti tukiehtoja koskevissa asiakirjoissa vahvistetulla tavalla.

5. Jäsenvaltioille yhteistyöhön perustuvan hallinnoinnin puitteissa myönnettyjä varoja voidaan asianomaisen jäsenvaltion pyynnöstä siirtää ohjelman käyttöön, jollei yhteisiä säännöksiä vuosiksi 2021–2027 koskevan asetuksen asiaankuuluvissa säännöksissä säädettyistä edellytyksistä muuta johdu. Komissio käyttää kyseisiä varoja suoraan varainhoitoasetuksen 62 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan mukaisesti tai välillisesti mainitun alakohdan c alakohdan mukaisesti. Kyseiset varat on käytettävä asianomaisen jäsenvaltion hyväksi.

6. Jos komissio ei ole tehnyt oikeudellista sitoumusta suoran tai välillisen hallinnoinnin puitteissa 5 kohdan mukaisesti siirrettyjen varojen osalta, vastaavat sitomattomat varat voidaan siirtää takaisin yhteen tai useampaan asiaankuuluvaan rahoituslähteenä olevaan ohjelmaan asianomaisen jäsenvaltion pyynnöstä yhteisiä säännöksiä vuosiksi 2021–2027 koskevan asetuksen asiaankuuluvissa säännöksissä säädettyjen edellytysten mukaisesti.”

”24 artikla

Ehdotuspyynnöt

4. Työohjelmassa täsmennetään ehdotuspyynnöt, jolle voidaan myöntää huippuosaamismerkki. Hakijan etukäteen antamalla luvalla hakemusta ja arviointia koskevat tiedot voidaan jakaa kiinnostuneiden rahoitusviranomaisten kanssa sillä varauksella, että tehdään luottamuksellisuutta koskevat sopimukset.”

”48 artikla

Accelerator-väline

1. Accelerator-välineellä pyritään tukemaan pääasiallisesti markkinoita luovaa innovointia. Sillä tuetaan ainoastaan yksittäisiä rahoituksen saajia ja tarjotaan tukea pääasiassa sekarahoituksen muodossa. Tietyin ehdoin tukea voidaan myöntää myös pelkästään avustuksen tai pelkästään pääomatuen muodossa.

Accelerator-välineestä tarjotaan seuraavanlaisia tukia:

- a) sekarahoituksena myönnettävää tukea pk-yrityksille, mukaan luettuina startup-yritykset ja poikkeustapauksissa pienet midcap-yritykset, jotka harjoittavat ei-pankkirahoituskelpoista läpimurtoinnovointia ja disruptiivista innovointia;
- b) pelkästään avustuksina myönnettävää tukea pk-yrityksille, mukaan luettuina startup-yritykset, jotka harjoittavat kaiken tyyppistä innovointia asteittaisesta innovoinnista läpimurto- ja disruptiiviseen innovointiin ja pyrkivät innovointivaiheen jälkeen laajentumaan;
- c) pelkkää pääomatukea voidaan myöntää myös ei-pankkirahoituskelpoisille pk-yrityksille, mukaan luettuina startup-yritykset, jotka ovat jo saaneet pelkästään avustuksina myönnettävää tukea.

Accelerator-välineestä pelkästään avustuksina myönnettävää tukea voidaan myöntää vain seuraavien kumulatiivisten ehtojen perusteella:

- a) hanke sisältää tietoa hakijan kyvystä ja halusta laajentua;
- b) rahoituksen saajana on startup- tai pk-yritys;
- c) Accelerator-välineestä pelkästään avustuksina myönnettävää tukea myönnetään rahoituksen saajalle vain kerran ohjelman toteutuskaudella ja korkeintaan 2,5 miljoonaa euroa.

2. Accelerator-välineen rahoituksen saajan on oltava startup-yritykseksi, pk-yritykseksi tai poikkeustapauksissa pieneksi midcap-yritykseksi katsottava oikeussubjekti, joka aikoo laajentua ja joka on sijoittautunut jäsenvaltioon tai assosioituneeseen maahan. Ehdotuksen voi jättää joko rahoituksen saaja itse tai, edellyttäen että rahoituksen saaja hyväksyy asian ennakolta, yksi tai useampi luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka aikoo perustaa kyseisen rahoituksen saajan tai tukea sitä. Jälkimmäisessä tapauksessa rahoitussopimuksen allekirjoittaa yksin rahoituksen saaja.

3. Unionin rahoituksen myöntämisestä Euroopan innovaationeuvoston sekarahoituksen puitteissa tehdään vain yksi päätös, joka kattaa kaikki unionin rahoituksen muodot.

4. Riippumattomat ulkopuoliset asiantuntijat arvioivat ehdotukset niiden ehdotuskohtaisten ansioiden perusteella, ja ehdotukset valitaan rahoitettaviksi avoimen ehdotuspyynnön kautta tietyin koontipäivin 27, 28 ja 29 artiklan mukaisesti, jollei tämän artiklan 5 kohdasta muuta johdu.

5. Jätetyt ehdotukset arvioidaan seuraavien myöntämisperusteiden pohjalta:

a) huippuosaaminen;

b) vaikutus;

c) toimeen liittyvä riskitaso, joka estäisi investoinnit, toteutuksen laatu ja tehokkuus ja tarve unionin tukeen.

6. Komissio tai ohjelman toteuttamisesta vastaavat rahoituselimet (myös EIT:n osaamis- ja innovaatioyhteisöt) voivat asianomaisten hakijoiden suostumuksella jättää suoraan arvioitavaksi 5 kohdan c alakohdassa tarkoitettua myöntämisperustetta vasten ehdotuksen innovointiin ja markkinoille saattamiseen tähtääväksi toimeksi, joka täyttää jo 5 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettuja myöntämisperusteita, edellyttäen että kaikki seuraavat ehdot täyttyvät:

a) ehdotuksen on saatava alkunsa jostain muusta toimesta, jota rahoitetaan Horisontti 2020 -ohjelmasta, ohjelmasta tai, sillä edellytyksellä, että ensimmäisen työohjelman puitteissa käynnistetään valmisteleva pilottivaihe, kansallisista ja/tai alueellisista ohjelmista, alkaen tällaiseen järjestelyyn kohdistuvan kysynnän kartoituksesta; kyseisen järjestelyn yksityiskohtaiset säännökset vahvistetaan 1 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettussa erityisohjelmassa;

b) ehdotuksella on perustanaan hankearviointi, joka on toteutettu edeltäneen kahden vuoden aikana ja jossa ehdotuksen huippuosaaminen ja vaikutus on arvioitu, ja siihen sovelletaan työohjelmassa tarkemmin määriteltyjä edellytyksiä ja menettelyjä.

7. Huippuosaamismerkki voidaan myöntää, jos kaikki seuraavat ehdot täyttyvät:

a) rahoituksen saaja on startup-, pk- tai pieni midcap-yritys;

b) ehdotus oli rahoituskelpoinen ja ylitti sovellettavat kynnyksarvot 5 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettujen myöntämisperusteiden osalta;

c) toimenpide olisi rahoituskelpoinen innovointitoimen puitteissa.

8. Riippumattomat ulkopuoliset asiantuntijat ehdottavat arvioinnin läpäiselle ehdotukselle vastaavaa Accelerator-välineen tukea sillä perusteella, mikä on innovaation markkinoille saattamiseen ja käyttöönottoon markkinoilla liittyvä riski sekä resurssi- ja aikatarve.

Komissio voi hylätä riippumattomien ulkopuolisten asiantuntijoiden valitseman ehdotuksen perustelluista syistä, mukaan lukien unionin politiikan tavoitteiden vastaisuus. Ohjelmakomitealle ilmoitetaan tällaisen hylkäämisen syyt.

9. Accelerator-välineen tuesta myönnettävä avustus tai takaisinmaksettava ennako-osuus saa olla enintään 70 prosenttia valitun innovointitoimen tukikelpoisista kokonaiskustannuksista.

10. Accelerator-välineestä myönnettävän pääomatuen ja takaisinmaksettavan tuen osuuksiin sovellettavat täytäntöönpanoehdot vahvistetaan päätöksessä (EU) 2021/764.

11. Rahoitettavaksi valittua toimea koskevassa sopimuksessa vahvistetaan erityiset mitattavissa olevat välitavoitteet ja vastaavat Accelerator-välineen tuesta suoritettavat ennakkomaksuerät ja muut maksuerät.

Euroopan innovaationeuvoston sekarahoituksen tapauksessa innovointitoimea vastaavat toimenpiteet voidaan käynnistää ja avustuksen tai takaisinmaksettavan ennakon ensimmäinen ennakkomaksu suorittaa ennen myönnetyn Euroopan innovaationeuvoston sekarahoituksen muiden osuuksien täytäntöönpanoa. Kyseisten osuuksien täytäntöönpano edellyttää sopimuksessa vahvistettujen erityisten välitavoitteiden saavuttamista.

12. Toimi keskeytetään, sitä muutetaan tai asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa se lopetetaan sopimuksen mukaisesti, jos mitattavissa olevia välitavoitteita ei saavuteta. Se voidaan myös lopettaa, jos ennakoituun markkinoille saattamiseen erityisesti unionissa ei voida päästä.

Poikkeustapauksissa ja Euroopan innovaationeuvoston johtokunnan neuvosta komissio voi päättää lisätä Accelerator-välineestä myönnettävää tukea riippumattomien ulkopuolisten asiantuntijoiden suorittaman hankearvioinnin perusteella. Ohjelmakomitealle ilmoitetaan näistä tapauksista.”

”50 artikla

Seuranta ja raportointi

Komissio seuraa jatkuvasti ohjelman, 1 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettua erityisohjelman ja EIT:n toimenpiteiden hallinnointia ja täytäntöönpanoa. Avoimuuden lisäämiseksi tiedot asetetaan myös julkisesti saataville komission verkkosivustolle, jossa ne ovat helposti saatavilla uusimman päivityksen mukaisina. Erityisesti tiedot ERC:n, eurooppalaisten kumppanuuksien, missioiden, Euroopan innovaationeuvoston ja EIT:n puitteissa rahoitetuista hankkeista on sisällytettävä samaan tietokantaan.

Tietokantaan on sisällytettävä

...

b) seuraavat tiedot: yhteiskuntatieteiden ja humanististen tieteiden valtavirtaistamisen aste, yhteistoiminnalliseen tutkimukseen liittyvän matalamman ja korkeamman teknologisen valmiuden tasojen suhde, osallistumisohjajaa laajentavien maiden osallistumisen edistyminen, konsortioiden maantieteellinen kokoonpano yhteistoimintahankkeissa, tutkijoiden palkkakehitys, kaksivaiheisen ehdotusten jättämis- ja arviointimenettelyn soveltaminen, toimenpiteet, joiden tavoitteena on helpottaa Euroopan tutkimuksen ja innovoinnin yhteistoimintaan perustuvien yhteyksien ylläpitoa, arvioinnin uudelleentarkastelun käyttäminen ja valitusten määrä ja tyypit, ilmastotoimien valtavirtaistamisen aste ja niihin liittyvät menot, pk-yritysten osallistuminen, yksityissektorin osallistuminen, sukupuolten edustus rahoitetuissa toimissa, arviointilautakunnissa, johtokunnissa ja asiantuntijaryhmissä, huippuosaamismerkki, eurooppalaiset kumppanuudet sekä yhteisrahoitusosuus, muista unionin ohjelmista saatava täydentävä ja kumulatiivinen rahoitus, tutkimusinfrastruktuurit, avustusten käsittelyaika, kansainvälisen yhteistyön aste ja kansalaisten ja kansalaisyhteiskunnan osallistumisen tukeminen;”

Ehdotus neuvoston päätökseksi tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman ”Horisontti Eurooppa” täytäntöönpanoa koskevan erityisohjelman perustamisesta

1.1.3. EIC:n lisätoimet

Kaikille valituille startup- ja pk-yrityksille sekä poikkeustapauksissa pienille mid-cap-yrityksille erittäin suositeltavia – muttei pakollisia – ovat EIC:n liiketoiminnan nopeuttamispalvelut, joilla tuetaan Pathfinder- ja Accelerator-välineiden toimintaa ja toimia. Tavoitteena on yhdistää EIC:n rahoitettujen innovoijien yhteisö, mukaan lukien rahoitettu huippuosaamismerkki, sijoittajiin, yhteistyökumppaneihin ja julkisiin ostajiin. Se tarjoaa erilaisia EIC:n toimiin liittyviä valmennus- ja mentorointipalveluita. Se tarjoaa innovoijille pääsyn mahdollisten yhteistyökumppaneiden kansainvälisiin verkostoihin, myös teollisiin verkostoihin, jotta arvoketjua voidaan täydentää tai kehittää markkinamahdollisuuksia ja löytää sijoittajia ja muita yksityisen tai yritysrahoituksen lähteitä. Toiminta sisältää live-tapahtumia (esimerkiksi välitystapahtumat ja pitching-tilaisuudet), mutta myös yhteensopivien alustojen kehittämistä tai nykyisten alustojen käyttämistä läheisessä suhteessa EU:n yksittäisen sijoitusrahaston ja EIP-ryhmän tukemiin rahoituksen välittäjiin. Nämä toimenpiteet edistävät myös tietojen vertaisvaihtoa oppimisen lähteenä innovaatioekosysteemeissä, hyödyntäen erityisesti EIC:n johtokunnan jäseniä ja EIC:n Fellowship-tunnustuksen saajia.”

SIIRROT

Yhteisiä säännöksiä koskeva asetus

Johdanto-osan 19 kappale

”(19) Jotta jäsenvaltioilla olisi riittävästi joustoa yhteistyössä hallinnoitujen määrärahojensa toteuttamisessa, tietty määrä rahoituksesta olisi oltava mahdollista **siirtää** eri rahastojen välillä sekä yhteistyössä hallinnoitujen ja suoraan tai välillisesti hallinnoitujen rahoitusvälineiden välillä. Siirrettävissä olevan määrän olisi oltava suurempi, jos se on jäsenvaltion taloudellisten ja sosiaalisten olosuhteiden vuoksi perusteltua.”

”26 artikla

Määrärahojen siirrot

1. Jäsenvaltiot voivat pyytää kumppanuussopimuksessa tai ohjelman muuttamista koskevassa pyynnössä, jos ohjelman seurantakomitea hyväksyy sen 40 artiklan 2 kohdan d alakohdan mukaisesti, enintään 5 prosentin suuruista siirtoa kunkin rahaston alkuperäisistä kansallisista määrärahoista mihin tahansa muuhun suoraan tai välillisesti hallinnoituun välineeseen, jos välineen perussäädöksessä säädetään tällaisesta mahdollisuudesta.

Tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen siirtojen ja 14 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisten rahoitusosuuksien yhteismäärä saa olla enintään 5 prosenttia kunkin rahaston alkuperäisistä kansallisista määrärahoista.

Jäsenvaltiot voivat myös pyytää kumppanuussopimuksessa tai ohjelman muuttamista koskevassa pyynnössä enintään 5 prosentin siirtoa kunkin rahaston alkuperäisistä kansallisista määrärahoista toiseen rahastoon tai toisiin rahastoihin lukuun ottamatta siirtoja, joista säädetään neljännessä alakohdassa.

Jäsenvaltiot voivat niin ikään pyytää kumppanuussopimuksessa tai ohjelman muuttamista koskevassa pyynnössä enintään 20 prosentin suuruista lisäsiirtoa rahastokohtaisista alkuperäisistä kansallisista määrärahoista EAKR:n, ESR+:n tai koheesiorahaston välillä Investoinnit työpaikkoihin ja kasvuun -tavoitteen mukaisten jäsenvaltion kokonaismäärärahojen puitteissa. Jäsenvaltiot, joiden keskimääräinen työttömyysaste vuosina 2017–2019 oli alle 3 prosenttia, voivat pyytää enintään 25 prosentin suuruista lisäsiirtoa alkuperäisistä kansallisista määrärahoista.

2. Siirretyt määrärahat on otettava käyttöön sen rahaston tai välineen sääntöjen mukaisesti, johon ne on siirretty, ja jos ne on siirretty välineisiin, joita hallinnoidaan suoraan tai välillisesti, kyseistä jäsenvaltiota hyödyttävällä tavalla.

3. Ohjelman muuttamista koskevissa pyynnöissä on esitettävä siirretty kokonaismäärä kunkin vuoden osalta rahastoittain ja tapauksen mukaan alueluokittain, ja pyynnöt on perusteltava asianmukaisesti saavutettavan täydentävyyden ja vaikutuksen osalta ja niihin on liitettävä muutettu ohjelma tai muutetut ohjelmat 24 artiklan mukaisesti.

4. Komission on asianomaista jäsenvaltiota kuultuaan vastustettava pyyntöä siirtää määrärahoja tietyn ohjelman muuttamisen yhteydessä, jos tällainen siirto vaarantaisi sen ohjelman tavoitteiden saavuttamisen, josta määrärahoja on tarkoitus siirtää.

Komission on myös vastustettava pyyntöä, jos se katsoo, että jäsenvaltio ei ole perustellut siirtoa riittävästi saavutettavien tulosten tai sen osalta, miten se edistää varoja saavan rahaston taikka suoraan tai välillisesti hallinnoitavan välineen tavoitteita.

5. Kun siirtämistä koskeva pyyntö koskee ohjelman muuttamista, ainoastaan tulevien kalenterivuosien varoja voidaan siirtää.

6. JTF:n varoja, mukaan lukien EAKR:stä ja ESR+:sta 27 artiklan mukaisesti siirretyt varat, ei saa siirtää muihin rahastoihin tai välineisiin tämän artiklan 1–5 kohdan nojalla.

JTF ei voi vastaanottaa 1–5 kohdan mukaisia siirtoja.

7. Jos komissio ei ole tehnyt suoran tai välillisen hallinnonin puitteissa oikeudellista sitoumusta 1 kohdan mukaisesti siirrettyjen varojen osalta, vastaavat sitomattomat varat voidaan siirtää takaisin siihen rahastoon, josta ne oli alun perin siirretty, ja osoittaa yhteen tai useampaan ohjelmaan.

Tätä varten jäsenvaltion on toimitettava ohjelman muuttamista koskeva pyyntö 24 artiklan 1 kohdan mukaisesti viimeistään neljä kuukautta ennen varainhoitoasetuksen 114 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädettyä sitoumusten määräaika.

8. Varat, jotka on siirretty takaisin siihen rahastoon, josta ne oli alun perin siirretty, ja osoitettu yhteen tai useampaan ohjelmaan, on otettava käyttöön tämän asetuksen ja rahastokohtaisten asetusten sääntöjen mukaisesti siitä päivästä, jona ohjelman muuttamista koskeva pyyntö on toimitettu.

9. Niiden varojen osalta, jotka on tämän artiklan 7 kohdan mukaisesti siirretty takaisin siihen rahastoon, josta ne oli alun perin siirretty, ja osoitettu johonkin ohjelmaan, 105 artiklan 1 kohdassa määritelty talousarviositoumusten vapauttamisen määräaika alkaa sen vuoden aikana, jona vastaavat talousarviositoumukset tehdään.”

Horisontti Eurooppa

”15 artikla

Vaihtoehtoinen, yhdistetty ja kumulatiivinen rahoitus ja varojen siirrot

...

5. Jäsenvaltioille yhteistyöhön perustuvan hallinnonin puitteissa myönnettyjä varoja voidaan asianomaisen jäsenvaltion pyynnöstä siirtää ohjelman käyttöön, jollei yhteisiä säännöksiä vuosiksi 2021–2027 koskevan asetuksen asiaankuuluvissa säännöksissä säädetystä edellytyksistä muuta johdu. Komissio käyttää kyseisiä varoja suoraan varainhoitoasetuksen 62 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan mukaisesti tai välillisesti mainitun alakohdan c alakohdan mukaisesti. Kyseiset varat on käytettävä asianomaisen jäsenvaltion hyväksi.”

6. Jos komissio ei ole tehnyt oikeudellista sitoumusta suoran tai välillisen hallinnonin puitteissa 5 kohdan mukaisesti siirrettyjen varojen osalta, vastaavat sitomattomat varat voidaan siirtää takaisin yhteen tai useampaan asiaankuuluvaan rahoituslähteenä olevaan ohjelmaan asianomaisen jäsenvaltion pyynnöstä yhteisiä säännöksiä vuosiksi 2021–2027 koskevan asetuksen asiaankuuluvissa säännöksissä säädettyjen edellytysten mukaisesti.

KUMULATIIVINEN RAHOITUS

Yhteisiä säännöksiä koskeva asetus

”63 artikla

Tukikelpoisuus

[...]

9. Toimi voi saada tukea yhdestä tai useammasta rahastosta tai yhdestä tai useammasta ohjelmasta ja muista unionin välineistä. Tällöin yhden rahaston maksatushakemuksessa ilmoitettuja menoja ei saa ilmoittaa tuettavaksi

- a) muusta rahastosta tai unionin välineestä;
- b) eikä samasta rahastosta muun ohjelman perusteella.

Rahaston maksatushakemukseen sisällytettävien menojen määrä voidaan laskea kunkin rahaston osalta ja kyseisen ohjelman tai kyseisten ohjelmien osalta suhteutettuna tukiedellytykset vahvistavan asiakirjan mukaisesti.”

Horisontti Eurooppa

”15 artikla

Vaihtoehtoinen, yhdistetty ja kumulatiivinen rahoitus ja varojen siirrot

...

4. Toimi, joka on saanut rahoitusta jostakin muusta unionin ohjelmasta, voi saada rahoitusta myös ohjelmasta edellyttäen, että rahoitusosuuksilla ei kateta samoja kustannuksia. Unionin asiaankuuluvan ohjelman sääntöjä sovelletaan sitä vastaavaan toimelle myönnettyyn rahoitusosuuteen. Kumulatiivisen rahoituksen määrä ei saa ylittää toimen avustuskelpoisia kokonaiskustannuksia. Unionin eri ohjelmista myönnettävä tuki voidaan laskea määräsuhteen mukaisesti tukiehtoja koskeissa asiakirjoissa vahvistetulla tavalla.”

YHDISTETTY RAHOITUS / YHTEISRAHOITETUT EUROOPPALAISET KUMPPANUUDET

Yhteisiä säännöksiä koskeva asetus

”71 artikla

Ohjelmasta vastaavat viranomaiset

[...]

5. Jos ohjelman tavoitteiden mukaan tukea annetaan EAKR:stä tai ESR+:sta Horisontti Eurooppa -ohjelmasta yhteisrahoitettuun ohjelmaan Horisontti Eurooppa -asetuksen 10 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti, kyseisen ohjelman hallintoviranomainen määrittelee asiaankuuluvaa Horisontti Eurooppa -ohjelmasta yhteisrahoitettua ohjelmaa toteuttavan elimen välittäväksi toimielimeksi tämän artiklan 3 kohdan mukaisesti.”

”73 artikla

Hallintoviranomaisen suorittama toimien valinta

[...]

4. Niiden toimien osalta, joille on myönnetty huippuosaamismerkki tai jotka on valittu Horisontti Eurooppa -ohjelmasta yhteisrahoitetusta ohjelmasta, hallintoviranomainen voi päättää myöntää tukea suoraan EAKR:stä tai ESR+:sta edellyttäen, että tällaiset toimet täyttävät 2 kohdan a, b ja g alakohdassa tarkoitettut vaatimukset.

Hallintoviranomaiset voivat lisäksi soveltaa asianomaisella unionin välineellä vahvistettuja alueluokkia, enimmäismääriä ja tukikelpoisten kustannusten laskentamenetelmiä ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuihin toimiin. Nämä osatekijät esitetään 3 kohdassa tarkoitettussa asiakirjassa.”

Horisontti Eurooppa

”15 artikla

Vaihtoehtoinen, yhdistetty ja kumulatiivinen rahoitus ja varojen siirrot

...

1. EAKR:n, ESR+:n, EMKVR:n ja maaseuturahaston yhteisrahoittamista ohjelmista myönnettävät rahoitusosuudet voidaan katsoa tämän asetuksen 10 artiklan 1 kohdan b ja c alakohdan mukaiseksi osallistuvan jäsenvaltion rahoitusosuudeksi eurooppalaisiin kumppanuuksiin edellyttäen, että yhteisiä säännöksiä vuosiksi 2021–2027 koskevan asetuksen ja rahastokohtaisten asetusten asiaankuuluvia säännöksiä noudatetaan.”

Komission Asetus (EU) 2021/1237, annettu 23 päivänä heinäkuuta 2021, tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annetun asetuksen (EU) N:o 651/2014 muuttamisesta

”25a artikla

Tuki hankkeille, joille on myönnetty huippuosaamismerkki

1. Pk-yrityksille Horisontti 2020 -ohjelman tai Horisontti Eurooppa -ohjelman nojalla huippuosaamismerkkin saaneisiin tutkimus- ja kehityshankkeisiin ja toteutettavuustutkimuksiin myönnettävä tuki on perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla sisämarkkinoille soveltuvaa, ja se vapautetaan perussopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaisesta ilmoitusvaatimuksesta edellyttäen, että se täyttää tässä artiklassa ja I luvussa säädetyt edellytykset.
2. Tuetun tutkimus- ja kehityshankkeen tai toteutettavuustutkimuksen tukikelpoisia toimintoja ovat ne, jotka on määritelty tukikelpoisiksi Horisontti 2020 -ohjelman tai Horisontti Eurooppa -ohjelman sääntöjen mukaisesti, pois lukien toimet, jotka eivät kuulu kokeellisen kehittämisen toimien piiriin.
3. Tuetun tutkimus- ja kehityshankkeen tai toteutettavuustutkimuksen tukikelpoisten kustannusten luokat, enimmäismäärät ja laskentamenetelmät ovat ne, jotka on määritelty tukikelpoisiksi Horisontti 2020 -ohjelman tai Horisontti Eurooppa -ohjelman sääntöjen mukaisesti.
4. Tuki saa olla enintään 2,5 miljoonaa euroa pk-yritystä ja tutkimus- ja kehityshanketta tai toteutettavuustutkimusta kohti.
5. Kuhunkin tutkimus- ja kehityshankkeeseen tai toteutettavuustutkimukseen myönnettävä julkinen kokonaisrahoitus ei saa ylittää rahoitusosuutta, joka on vahvistettu kyseiselle tutkimus- ja kehityshankkeelle tai toteutettavuustutkimukselle Horisontti 2020 -ohjelman tai Horisontti Eurooppa -ohjelman sääntöjen mukaisesti.

25 b artikla

Marie Skłodowska-Curie -toimiin ja Euroopan tutkimusneuvoston (ERC) konseptin toimivuuden osoittamista koskeviin Proof of Concept -toimiin myönnettävä tuki

1. Horisontti 2020 -ohjelman tai Horisontti Eurooppa -ohjelman nojalla huippuosaamismerkkin saaneisiin Marie Skłodowska-Curie -toimiin ja Euroopan tutkimusneuvoston (ERC) konseptin toimivuuden osoittamista koskeviin Proof of Concept -toimiin myönnettävä tuki on perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla sisämarkkinoille soveltuvaa, ja se vapautetaan perussopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaisesta ilmoitusvaatimuksesta edellyttäen, että se täyttää tässä artiklassa ja I luvussa säädetyt edellytykset.
2. Tuetun toimen tukikelpoisia toimintoja ovat ne, jotka on määritelty tukikelpoisiksi Horisontti 2020 -ohjelman tai Horisontti Eurooppa -ohjelman sääntöjen mukaisesti.

3. Tuetun toimen tukikelpoisten kustannusten luokat, enimmäismäärät ja laskentamenetelmät ovat ne, jotka on määritelty tukikelpoiksi Horisontti 2020 -ohjelman tai Horisontti Eurooppa -ohjelman sääntöjen mukaisesti.
4. Kuhunkin tuettuun toimeen myönnettävä julkinen kokonaisrahoitus saa olla enintään Horisontti 2020 -ohjelmassa tai Horisontti Eurooppa -ohjelmassa vahvistetun tuen enimmäistason suuruinen.

25 c artikla

Yhteisrahoitettuihin tutkimus- ja kehityshankkeisiin liittyvä tuki

1. Yhteisrahoitettuun tutkimus- ja kehityshankkeeseen tai toteutettavuustutkimukseen (mukaan lukien perussopimuksen 185 tai 187 artiklaan perustuvien institutionaalisten eurooppalaisten kumppanuuksien nojalla toteutettavat tutkimus- ja kehityshankkeet tai Horisontti Eurooppa -ohjelman sääntöjen mukaan määritelty ohjelman yhteisrahoitustoimi), jonka toteuttaa vähintään kolme jäsenvaltiota tai vaihtoehtoisesti kaksi jäsenvaltiota ja vähintään yksi assosioitunut maa ja joka on valittu niin, että arvioinnista ja paremmuusjärjestykseen asettamisesta ovat vastanneet riippumattomat asiantuntijat kansainvälisen ehdotuspyynnön jälkeen Horisontti 2020- tai Horisontti Eurooppa -ohjelman sääntöjen mukaisesti, myönnettävä tuki on perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla sisämarkkinoille soveltuva, ja se vapautetaan perussopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaisesta ilmoitusvaatimuksesta edellyttäen, että se täyttää tässä artiklassa ja I luvussa säädetyt edellytykset.
2. Tuetun tutkimus- ja kehityshankkeen tai toteutettavuustutkimuksen tukikelpoisia toimintoja ovat ne, jotka on määritelty tukikelpoiksi Horisontti 2020 -ohjelman tai Horisontti Eurooppa -ohjelman sääntöjen mukaisesti, pois lukien toimet, jotka eivät kuulu kokeellisen kehittämisen toimien piiriin.
3. Tukikelpoisten kustannusten luokat, enimmäismäärät ja laskentamenetelmät ovat ne, jotka on määritelty tukikelpoiksi Horisontti 2020 -ohjelman tai Horisontti Eurooppa -ohjelman sääntöjen mukaisesti.
4. Julkinen kokonaisrahoitus ei saa ylittää rahoitusosuutta, joka on vahvistettu kyseiselle tutkimus- ja kehityshankkeelle tai toteutettavuustutkimukselle valinnan, paremmuusjärjestykseen asettamisen ja arvioinnin jälkeen Horisontti 2020 -ohjelman tai Horisontti Eurooppa -ohjelman sääntöjen mukaisesti.
5. Horisontti 2020- tai Horisontti Eurooppa -ohjelmasta myönnettävän rahoituksen on katettava vähintään 30 prosenttia kaikista Horisontti 2020- tai Horisontti Eurooppa -ohjelmassa määritellyn tutkimus- ja innovointitoimen tai innovointitoimen tukikelpoista kustannuksista.

25 d artikla

Tiimiytämistoimiin liittyvä tuki

1. Yhteisrahoitettuihin tiimiytämistoimiin, joissa on mukana vähintään kaksi jäsenvaltiota ja jotka valitaan niin, että niiden arvioinnista ja paremmuusjärjestykseen asettamisesta vastaavat riippumattomat asiantuntijat kansainvälisen ehdotuspyynnön jälkeen Horisontti 2020- tai Horisontti Eurooppa -ohjelman sääntöjen mukaisesti, myönnettävä tuki on perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla sisämarkkinoille soveltuva, ja se vapautetaan perussopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaisesta ilmoitusvaatimuksesta edellyttäen, että se täyttää tässä artiklassa ja I luvussa säädetyt edellytykset.
2. Yhteisrahoitetun tiimiytämistoimen tukikelpoisia toimia ovat ne, jotka on määritelty tukikelpoiksi Horisontti 2020 -ohjelman tai Horisontti Eurooppa -ohjelman sääntöjen mukaisesti. Huomioon ei oteta toimia, jotka eivät kuulu kokeellisen kehittämisen toimien piiriin.
3. Tukikelpoisten kustannusten luokat, enimmäismäärät ja laskentamenetelmät ovat ne, jotka on määritelty tukikelpoiksi Horisontti 2020 -ohjelman tai Horisontti Eurooppa -ohjelman sääntöjen mukaisesti. Lisäksi tukikelpoisia ovat hankkeeseen liittyvään aineelliseen ja aineettomaan omaisuuteen tehtävistä investoinneista aiheutuvat kustannukset.
4. Julkinen kokonaisrahoitus ei saa ylittää rahoitusosuutta, joka on vahvistettu kyseiselle tiimiytämistoimelle valinnan, paremmuusjärjestykseen asettamisen ja arvioinnin jälkeen Horisontti 2020 -ohjelman tai Horisontti Eurooppa -ohjelman sääntöjen mukaisesti. Lisäksi hankkeeseen liittyviin aineelliseen ja aineettomaan omaisuuteen tehtäviin investointeihin myönnettävä tuki saa olla enintään 70 prosenttia investointikustannuksista.

5. Tiimiymittämistoimen infrastruktuureihin myönnettävään investointitukeen sovelletaan seuraavia lisäedellytyksiä:
- a) jos infrastruktuurilla on sekä taloudellista että muuta kuin taloudellista toimintaa, kunkin toiminnan lajin rahoitus, kustannukset ja tulot on kirjattava erikseen johdonmukaisesti sovellettujen ja objektiivisesti perusteltavissa olevien kustannuslaskennan periaatteiden mukaan;
  - b) infrastruktuurin toiminnasta tai käytöstä perittävän hinnan on vastattava markkinahintaa;
  - c) infrastruktuurin käyttöoikeus on tarjottava useille käyttäjille läpinäkyvin ja syrjimättömin perustein. Yrityksille, jotka ovat rahoittaneet vähintään 10 prosenttia infrastruktuurin investointikustannuksista, voidaan myöntää etuoikeus infrastruktuurin käyttöön suotuisammin ehdoin. Ylikompensaation välttämiseksi tällaisen etuoikeutetun käyttöoikeuden on oltava oikeassa suhteessa yrityksen maksamaan osuuteen investointikustannuksista ja ehdot on julkistettava;
  - d) jos infrastruktuuri saa julkista rahoitusta sekä taloudelliseen että muuhun kuin taloudelliseen toimintaan, jäsenvaltioiden on otettava käyttöön valvonta- ja takaisinperintämenetelmä, jotta voidaan varmistaa, että sovellettavaa tuki-intensiteettiä ei ylitetä seurauksena taloudellisten toimintojen lisääntymisestä verrattuna tuen myöntämisa-jankohtana odotettuun tilanteeseen.”
-